

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre ..... 24 korona
Egy hónap ..... 2 korona

VIDEKEN:
Egy évre ..... 28 korona
Egy hónap ..... 2 k 40 f

HIRDETÉS

4-hasabon petti sor egyzetet 20 fillér
Minden sorértékétől 16 fillér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 867.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151

Arad, 1907.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Szerda, július 17.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezérolk: Meghívó Bánffy Dezső báró orsz. képviselő urnak.
- A japán-amerikai háború.
- Véres harc a mezőhegyesi munkástáborban.
- Az ékezetek divatja.
- Ellopott pénzeslevél.
- Sértéstelep a városban.
- Az Olay-afférok.
- Követelik a létszámemelést.
- Letartóztatott ügyvédjelölt.
- Veszedeelmes udvarlás.
- Horvátország fegyverkezék.
- Szerényi és Arad.
- A desioi találkozás.
- Tárca: Egy főúri ünnepély a múlt század elején.
- Írta: Kara Győző.

Meghívó

Bánffy Dezső báró,
orsz. képviselő urnak.

Arad, július 16.

A tiszavirág életű hírek, kétnapos botrányok és három napig tartó újkori csodák egymásra terülő rétegében szinte már legalul került egy szép, egy tartalmas elhatározás. Az ön elhatározása, kegyelmes uram; az, hogy kegyeletes utódként fölkeresi a mohácsi csatateret. A magyar világ, a magyar politika közepén már nem is emlékeznek rá; csak mi, a vidéki dúcokban, a hová a hír ugyan hamar jön, de a hír nyomán járó érzéshullámok lassan gyűrűznek szét, mi tudunk róla és rágódunk rajta.

Igen helyesen tette, kegyelmes uram, hogy a mohácsi gyászteret, a hősök véretől pirosultat meglátogatta. S noha erősen divatozik, hogy az emberekben a különböző hivatást és jelleget szétválaszszák, (különösen Polónyi óta, aki hol magánember, hol igazságügyminiszter, hol ügyvéd volt) hisszük, hogy kegyelmes uram nemcsak mint egyszerű báró, hanem mint politikus is tette meg ezt a nevezetes utat. Ilyen vendégei ritkán vannak a dunamenti harc helynek. Valamikor a költők jártak oda; az egyik sóhajtván köszöntötte, a másik úgy látta, hogy zöldebb a fű a holttestekkel ágyazott helyeken. Azon túl a turisták jártak csak oda s taposták le a fűvet, a mely zöldebb, mint egyebütt.

Politikusnak, nemzet sorsába avatkozónak háládatos dolog csatatereteket látogatni. Különösképen a vesztett csaták mezőit. A hangulat, amely a szomorú emlékek éledtén az embert elfogja, sok tanúságnak, megmaradó érzésnek a termője. Vajjon nem a jénai sikon járó poroszok élesztették azt az erős nemzeti akaratot, azt a csodálatos energiát, amelyből Szédán lett? A mohácsi sikon nem jut-e az eszébe a magyar politikusnak, hogy azóta mindig ismétlődött, a mi Mohácsot követte; a Szapolyaiak elbuktak, de a Szapolyaiak törzskara, a főnemesek és egyéb nagyurak még elég jókor tértek az osztrák Ferdinánd palástja mellé? Meg hogy a főurak csak addig magyarkodtak a nemzeti Szapolyai körül, a míg az osztrák

Ferdinándtól megkapták, amit akartak?... Jó a magyar politikusoknak ezen eltűnődni, kivált a koalícióknak.

Hanem, kegyelmes uram, Mohács már igen régen volt. Mohács már a történelemé, sőt az iskolák történelméé is. Azért az iskoláké is, mert Mohácsot már az iskolákban is szabad úgy tanítani, a mint az megesett; a Rákóczi szabadságharcát is szabad már egy kicsit; negyvennyolcat még nem. A diák az utóbbiról csak holmi hadműveleteket tanul; a harenak belső jelentőségét óvatosan elfátyolozza a tankönyvíró egyetemi tanárok tapintata. A mohácsi ellenség, a török, részint barátunk, részint nem bolygatja a nemzet jellemét. Örül, ha nem bántjuk Macedóniát, a mihez nekünk sincs kedvünk. Igaz, hogy maig is ott van a temetője a magyar nemzeti királyságnak; de ezt csak akkor lehetne őszintén siratni, ha újra kitörne a földből a nemzeti királyság után való vágy. Már pedig a függetlenségi párt a perszonál unió vágyait is elföldelte; mit keresne hát Mohácsos?...
Kegyelmes uram, ha szokásba hozza, — nem akarjuk divatnak bélyegezni ezt az áramlatot, — hogy magyar politikusok a históriának szégyentől és szomorúságtól borus, vérrel, vagy könyvekkel harmatoztatott helyeit látogassák, akkor jöjjen uj utra s vezesse politikus-társait is, akik a multnak visszasíró emlékeiből tanulni akarnak.

Jöjjenek Világosra.

Egy főúri ünnepély

a múlt század elején.

Írta: Kara Győző.

Megfakult, régi nyomtatványok közt egy tizennégy oldalra terjedő kis füzetkére akadtam. A budai egyetemi nyomdából került ki ez a német nyelvű irodalmi termék, melyben az utókor számára van leírva az az ünnepély, melyet József nádor nevenapja alkalmából rendezett az 1805. évi március 19-én, saját házában Brunsvik József ő zcellenciája, Magyarország tárnokmestere.

Különös, hogy a nemzeti fölbuzdulás után, mely II. József császár németesítő törekvéseit követte, különös, hogy másfél évtizedre annak utána, hogy Laczkovics János, a későbbi vértanu, a grebeni huszárezred kapitánya, ezredének a „magyar vezényleti nyelv“ iránti kérvényét nyújtotta át az 1790-ik évi pozsonyi országgyűlésnek és nagyon is különös, hogy tulajdon abban az évben, melyben a fogsága kálváriájából csak nemrég kiszabadult Kazinczy Ferenc a nemzeti eszme diadalra juttatása érdekében megindítja az irodalmi mozgalmat, különös mondom, hogy épen akkor Magyarország első dignitariusanak, a nádornak névnapját ékes német

rigmusokban ünnepli egy másik magyar dignitárius, a tárnokmester „saját házában“. De hagyjuk a rekriminálást s ne „akarjuk hazánk elbulsultjait játszani“, meg aztán, ami rég volt, az elmúlt, vissza sem jő többet!?, nézzük meg inkább, hogy miként ünnepeelt a múlt század elején egy magyar főúri társaság.

A mondott napon Buda előkelőségének javarésze gyűlt együvé Brunsvik gróf házában, ahol a nádor tiszteletére a „hiesige Noblesse“ből kiválasztott műkedvelők egy német „Liebe und Treue“ című daljátékot mutattak be. A játékot egy karének előzte meg, melyet Richárd ur, a porosz királyi karmester irt ez alkalomra. A karénekben a kar és egy magánénekes váltokozva dicsőítették a nádort és énekeltek arról a boldogságról, mely a király bölcsessége folytán Magyarország annyi millióinak osztályrészül jutott; és miután ebben nagy része volt magának a nádornak, azért hódoló jutalmul a „Szeretet és hűség“ daljáték elénekléséhez fogva szeretetüket és hűségüket ajánlják fel neki.

Ezután a daljáték következett. Tartalmát a nyomtatvány még csak nem is jelzi s így nem ismerjük. Desejteti velünk azt a karének, melynek egyik strófájában a magánénekes elmondja, hogy mily borzasztó, ha egy ország jólétét feldulja az anarchia — értsd: a francia forradalmat —

s mily szívetemelő látvány, ha ily rémes időben akad még becsületes, ragaszkodó hűség, állhatatos odaadó szeretet. E nemes érzelmekről: a szeretet és hűségről fog szólni a daljáték, valószínűleg a dinasztia iránti hűséget dicsőítő, egy érzélgős poema.

A daljátékot követte három allegorikus kép, élő személyektől ábrázolva. A képek rendezője illetőleg festőjeként Apelles mutatkozik be. Hogy ki játszotta a festő szerepét, arról a füzet mitsem szól, de tekintve, hogy a szereplők a budai „Noblesse“ből verődtek össze, nagyon valószínű, hogy Apellest nem játszott a valamelyik Abeles, hanem inkább valamelyik Bombelles. Azonban bárki volt legyen ő kegyemessege, annyi tény, jó szónoknak kellett lennie, hogy émélygős rokokó stílusban tartott mondókáját hibátlanul elmondhassa. Elmondta, hogy származására nézve görög, az istenség, akivel benső barátságban élt, összepárosította őt a művészetel. Mig élete párja túléli az idöket, ő maga megmaradt halandónak. „És az idő — így szölet — megérlelte szellememet, földi létem hernyógubója lehullott, az átszellemült pillangó meglebbenté etheri sugárszárnyait, és felemelkedett a boldog mezőkbe, ahol a feledés hullámai elyziumi virágok közt fodroznak.“ Ez azt jelenti, hogy ő meghalt, a másvilágba vándorolt. Am

Hogy a kapituláció mezeje milyen érzéseket szabadithat ki a lelkükből, hogy találnak-e kapcsolatot a régi kapituláció és az új kapituláció között, hogy megérzik-e, mivel adósok a Világosnál elbukott s azóta föl nem támadt Negyvennyolcnak: arról nem akarunk beszélni. Senkinek se lehet diktálni, senkiről se lehet jövendőlni, hogy mit érezzen, hogy mibe fog a szíve facsarodni.

Alkalom is lesz hozzá: augusztus 13-ika. Akkor ötvennyolc esztendeje lesz épen annak a találkozásnak, amelyet Görgey és Rüdiger gróf rendeztek. Az volt a híres randevu, amely a nemzetnek szabadságába, tizenhárom generálisnak halálába került. Bizony, ezen sokat lehet elmélkedni.

Talán nagyon korai ez a meghívás: de politikusokat, vakációzókat nem lehet elég korán invitálni. Justh Gyulát is már július 10-én kellett emlékeztetni, hogy október hatodika is lesz.

Jöjjenek, kegyelmes Uram, Világosra. A kuruc érzés nemrégiben kivitt egy szekérderek képviselőt Cinkotára; de ilyen erő bizonyára nagyobb utakra is unszolhatja a honatyákat, mint ameddig a helyi érdekű vasut elvisz.

Csataterek, történelmi helyek, gyászmezők között ma a világosi völgy a legbeszédesebb. Ha kimegyünk, s elgondolkodunk, azt vesszük észre, hogy ma is nem sok hiával ott vagyunk, mint ötvennyolc év előtt. Csak a Paskievics változik, aki a nemzeti harcok leszerelésével Bécsnek megjelenti: „*Hongrie est aux pieds de Votre Majesté.*”

Augusztus 13-ával Világosra várjuk kegyelmes uramat és politikus-társait. Jöjjenek el, s emlékezzenek. A világosi nap után lelki nyugalommal várhatják az őszt, amikor fölemelt ujonclétszámot kell megszavazni, önálló vámterületet temetni, kvótát emelni, kényszerű kiegyezést szentesíteni, új meg új kapitulációt játszani...

a végzet szava új életre keltette s megbizta őt azzal, hogy egy nagy királyfi dicső tulajdonságait s azok eredményeit fesse meg három képben, tüntesse fel azokat az idő őseredetű határa szerint: múlt, jelen és jövőben. „Fess és maradj hű az igazsághoz!” így szólt a parancs. Ő engedelmességet, a képek elkészültek.

„És most fenséges hercegem! — e szavakkal fordult a nádor felé — engedj meg, hogy szemeid elé tárjam azokat. Tartalmuknál fogva nagyértékűek. Gondold meg, hogy te nyújtottad az anyagot, Apelles csak festett.”

Ezzel föllebbent a függöny s a nézők elé tárult a első kép: *A múlt.* Ábrázolta azt az időpontot, midőn ő királyi fenségét nádorrá választották. Az előtérben két oszlop ábrázolta Herkulesz oszlopait, melyek egyikére támaszkodott Ausztria nemtője (*Fáy Elize* kisasszony) jobb, másikára Magyarország nemtője (*John Pepi* kisasszony) bal kezével, míg másik szabad kezükkel a két ország címereit tartják egymás felé. Az osztrák oszlopon transzparens felirattal: *Büszkeségem*, a magyar oszlopon: *Olthalmam* volt olvasható. Magyarország oldalán állottak: a Törvény, (*Batthyány Imre* gróf), Hűség (*Almásyné szül. Forgách* grófnő) és Remény, (*Nádasdy Nina* grófnő.) Ausztria oldalánál: a Méltányosság (*Hannekart Teréz* kisasszony) és a Védelem (*Batthyány Vince* gróf.) A két cso-

A japán-amerikai háború.

A Csendes óceán uralma miatt.

Anglia semleges marad.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése —

Arad, július 16.

Néhány héttel ezelőtt tudvalevőleg tekintélyes világlapokat is bejárta az a hír, hogy az Északamerikai Egyesült Államok és Japán között rendkívül kiélesedtek az ellentétek és nincs kizárva, hogy a két nagyhatalom az öldöklő fegyverekre bizza a konfliktus elintézését. Azóta némiképpen elsimultak a viszály hullámai, de az ellentétek marva, a fehér fajnak a sárga elleni gyűlölete megmaradt és nem tudni, mikor tör ki váratlanul a háborúság a Csendes óceán fölötti uralomért versengő két tengeri nagyhatalom között.

Hogy Amerika és Japán között igen kevésbé barátságos a viszony és a véres háború — ha nincs is küszöbön — állandóan fenyeget, azt igazolja egy angol diplomatának nyilatkozata is, amelyről az alábbi távirati tudósítás számol be:

A berlini „*Tagblatt*”-nak londoni munkatársa megkérdezett egy kiváló angol diplomatát a japán-amerikai feszültségről. Az angol diplomata még mindég nagyon komolynak tartja a helyzetet, de mégsem olyannak, hogy közvetlen veszedelemtől kellene félni. *A háború veszedelme azonban sokkal közelebb van, mint sokan hiszik.*

— A helyzet olyan, mint a Balkán-félszigeten, — mondotta a diplomata. Európában mindenki tudja, hogy Macedóniában ki fog törni a háború, de mikor, azt senki sem tudja. Mindenki ismeri az okokat, amelyek Japán és az Egyesült Államok közötti viszonyt annyira elkeserítették s ez az ok a fehér fajnak a sárga faj ellen való gyűlölete.

Angliának esetleges japán-amerikai háború esetében való viselkedéséről a diplomata azt mondta, hogy az angol-japán

szerződés értelmében Anglia csak akkor köteles Japán érdekében közbelépni, ha az amerikaiak japán területet akarnának megszállni, ami azonban teljességgel kizártnak látszik. Minden más esetben *Japánnak egyedül kellene harcolni* az amerikaiak ellen, akiknek győzelme óriási tartalékaiknál fogva majdnem matematikai bizonyossággal jósolható.

Véres harc

a mezőhegyesi munkástáborban.

Tót és rutén aratók viszálya.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 16

A földmivelésügyi kormány a mezőhegyesi állami birtokon mintegy hétezer emberből álló tartalékmunkástábort létesített, amelynek az a rendeltetése, hogy aratósztrájk esetén munkásokat bocsásson rendelkezésre a megszorult gazdáknak. E munkások legnagyobb része felvidéki tót meg rutén, akik már szűkebb hazájukban is igen nagymennyiségű pálinkát fogyasztanak, Mezőhegyesen pedig mértéktelen tömegű szeszt konzumálnak. Ennek egyik oka az, hogy egész nap tétlenül várják a munkás szőlőt, unják magukat s unalmukat ivással üzik el.

Vasárnap is így tettek. A Petrás-féle vendéglőben ittak a tót és rutén munkások. Fogyott a pálinka és annak mérvéhez képest fogyott a józanság és nőtt a kötekedési kedv. Már ott a vendéglőben szóharc fejlődött ki köztük. Sőt egy-egy csattanósabb érv is hangzott el a vita hevében, mire a vendéglős, kerülve akarván a további kellemetlenséget, kitessékelte őket a vendéglőből.

A munkások engedtek a felszólításnak s külön hagyták el a vendéglőt a tótok és külön a rutének. *Dodok* András nevű tót munkás azonban valahogy a rutének harcvonalába tévelyedett. Jó távol voltak már a vendéglőtől, mikor a rutének a tót testvért fölfedezték maguk között és megszállásul üteg kíséretében kiközösítették *Dodokot* kebelükből. *Dodok* a nem várt fogadtatásért véres bosszút esküdött és tót atyafiai közé megérkezve

portozatot a közepén a Bizalom (*Hadik Tóni* grófnő) füzte együlvé.

Ezt követte a második kép: *A jelen.* A Lángész (*Brunsvik Agost* gróf) megvilágítja fáklyájával jobb felől a Tudományt (*Brunsvik Teréz* grófnő) és az Okosságot (*Brunsvik Julia* grófnő), míg baloldalt ott állnak a sziv tulajdonságai: az Igazságosság (*Almásy Tóni* kisasszony), a Bátorság (*Rauch* báró), a Jóság (*Batthyány* grófné szül. *Rudnyák*), mint a Nyájasság (*Batthyány Karolin* grófnő) és az Erkölcsök tisztaságának (*Brunsvik Henriette* grófnő) anyja. Ezen szép tulajdonságok eredményeként a Dicsőség (*Péchy József* ur), a Hódolat (*Péchy Nina* kisasszony), a Vonzalom (*Dvornikovich Mária* kisasszony) odaérkezve gyors sietéssel csatlakoznak az előbbiekhöz.

Ujra lebben a függöny s előtűnt a harmadik kép: *A jövő.* A halhatatlanság érdekében a Történelem (*Pongráts* báróné szül. *Péchy*) bal kezével az oltára helyezi a nádor főherceg szobrát: jobb kezében irónt tart, oldalt tőle áll az Emberiség nemtője (*Brunsvik Ferenc* gróf) nyitott tekercsel. Az oltár másik oldalán a Háladatosság (*Almásyné* szül. *Kempelen*) hódol egy csoport serdülő gyermek körében, akik a Jövő nemzedéket jelképezik (*Szápáry Tini, Sándor Elize, Sándor Matilda, Sándor Mina, Gyulay Mária, Gyulay Pepi* grófkis-

asszonyok, *Kuderna Krisztina, Almásy Pepi, Pfisterer Stefi, Höhn Pepi* kisasszonyok); a háttérben tovasiető állásban az Idő (*Perényi Zsigmond* báró). A nyitott tekercsre, melyet az Emberiség nemtője magasra tart, a Történelem, feszülten megfigyelve a tovasiető Időt, gyors sietéssel írja Vergilius következő hexameterét: „*Hinc ego nec metas rerum, nec tempora pono*” (Ennek térre s időre határt én nem jelölök ki). Az oltáron, melyen a királyi fenség szobra áll, következő felirat van: „A nagy fejedelemnek, a bölcs államférfiúnak, a nemes embernek erényei miatt emelve.”

Ilyetén módon ünnepelték 1805. évi József napján a nádort, ünnepelték akkor, midőn az újdonsült osztrák császárság és az elnyomott Magyarország hívei újra a franciák ellen vonultak, hogy valamiképpen legyűrjék Napoleont és vele együtt egy újabb kor eszméit. S mialatt így ünnepeltek Budán, milyen volt a nemzet sorsa? Tessék csak elolvasni az 1805-ik évi országgyűlés tárgyalásait, a nemzetünkön elkövetett sérelmeket, a titkos kémkedés és névtelen vádaskodás rendszerének virágzását, a magyar nemzet mérhetetlen áldozatkészségét s az ennek fejében viszonzásul kapott üres ígéretek s hej! a budai allegorikus képektől mennyire elütő más képeket fog fel-tüntetni a tiszta, való igazság! Annyi azon-

előadta esetét. A honfitárs bántalmazása iszonyatos dühre fakasztotta a tót munkásokat, akik botokkal, kapákkal felfegyverkezve nyomban a ruthénok keresésére indultak.

Nem sokáig kellett őket keresni, mert rövidesen szembenállottak velük. A tótok ádáz dühvel rontottak ruthén társaikra, *véres csata fejlődött ki a két nemzetiség fiai között*, amely tovább tartott egy negyed óránál.

A harcnak szomorú vége lett. A csatateren maradt id. *Ruszin* László, fején egy tángongó sebbel, amely *életveszélyes*. Ifju *Ruszin* László 4 héttig, *Deskó* László 8 napig, *Monájló* György 14 napig, *Kurusa* János 25 napig gyógyuló sebekkel emlegetik a véres csatát. Ezek a sebesültek mind a ruthénok, de a tótok közül is többen szenvedtek kisebb-nagyobb sérüléseket.

A megtartott vizsgálat során a tetteseket mind letartóztatták, mert kiderült, hogy összebészelték, hogy egyáltalán *nem vallanak egymás ellen*. A letartóztatottakat a battonyai járásbíróházba fogházába kísérték.

Az ékszerek divatja.

(Párisi levél.)

Páris, július 14.

A fényes bálotermek és intim uri szalonok egyaránt alkalmasak az ékszerpompa kifejtésére, bár mind a kettőnek külön törvénye van e részben. Elegáns nő mindig tudja, milyen és mennyi ékszert kell a két különböző helyen feltenni. Mert míg a nagy ünnepélyek ma szinte megkövetelik a sok ékszert, meghitt körben ezzel egyszer s mindenkorra nevetéssé válhatik, aki viseli.

Mint mindennek, az ékszernek is megvan a maga külön divatja, mely időnként változik is. Az ékszer-viselés legfontosabb szabálya pedig az, amelyet jóízű nő minden körülmények között követni fog — hogy hamis ékszert fel nem tűz soha. Ha anyagi viszonyai nem engedik, nem visel ékszert, de hamisítványokkal nem büszkélkedik.

A „kövek köve” mindig a gyémánt marad. Ezt némi áhitattal környezi a nők bálványozása és ennek a bálványozásnak egyetlen mentségét a tárgy szépségében találjuk. Örömmel jelenthetjük, hogy ma már elmúlt az az idő, amikor uton-utfélen, a nyílt utcán is szinte sértette szemünket a gyémánt tüze.

ban tény, hogy az elnyomás e következetes rendszeréhez a nádornak mi köze sem volt és hogy szinte volt az a nyilatkozata, midőn a dietán kijelentette, hogy: „Fő kötelességem a nemzeti alkotmányt védelmezni.”

Törekvéseinek azonban utját állotta egy nálánál hatalmasabb tényező: az összmonarchia eszméje, mely erős kudarcot vallott a budai ünnepély napjától számítva vagy tíz hónapra az austerlitz csatáskor, ahol végre a francia ágyuk tüztől szép csendesen kimúlt a „római szent birodalom”, a középkor eme szörnyszülöttje, az ujkorra maradt eme torzintézmény. Az empire legázolta az előbbi korokból még megmaradt összes intézményeket. Az austerlitz nap leáldoztával egy új politikai rendszer kelt életre, de Budán, a tárnokmester házában, a „hiesige Noblesse” körében még mindig a rokokó rendszer járta a maga bizarr képtelenségeivel.

S mit művelt ezalatt a nép, az „istenadta nép”, a plebs misera contribuens? Vértzett Európa csatamezőin s — ha néhanapján alkalom kínálkozott — ünnepelt ő is, mulatott, de nem rokokó kimértséggel, hanem népies fesztelenséggel, amugy „isten igazában.”

Hogy milyen volt egy ilyen ünnepély, azt elmondok egy következő cikkemben.

Igazi profanizálása volt ez annak a gyönyörű kőnek, hogy a nők hétköznapi viseletté alacsonyították, míg addig mindig ünnepet jelentett a viselése.

A gyémántot ma csak a legnagyobb diszkrécióval viselik. Ez annyiból is indokolt, mert az utcán a nap sugarától szinte bántóan csillan meg és káprázatában egészen elvész viselőjének alakja. Nem látnak egyebet, csakis a gyémántot, ezt pedig nem szívesen veszi az oly nő, aki egyéniségét többre becsüli a külsőségnél. Színes köveket inkább viselünk utcai toilettehez is. Tompa fényük, mély tűzük pompásan illik az utcai ruha szövetéhez, a kalap virág- és tolldíszéhez. Legszívesebben a szafírt, rubintot, topázt és ametisztet választják e célra; de nappal az ékszerek királynője a gyöngy marad. Gyönyörű fénytelenége minden arcszinhez, hajhoz és szövethez illik. Minden feltűnés nélkül simul az estélyruha kivágásából kiemelkedő nyakhoz és szerényen átengedi ennek a szépség palmaágát. Bizonyított tény ugyanis, hogy a gyöngy a nyakon mindig szintelenebb, mint a kézen; viszont a bőr fehérségét a gyöngynél előnyösebben kevés ékszer emeli. Koronás asszonyok, mint például az angol királyné, állandóan viselnek gyöngydiszt és a velük született eleganciánál fogva ezer raffinementjét teremtettkék meg ennek a divatnak.

Az ékszer-viselés korlátozása — a nappali ruhánál — még a karperecre is kiterjed. Esteli ruhához sokkal több és pazarabb karperec viselése van megengedve, mint sötét utcai ruhához. Es itt nem tesznek kivételt a ma annyira kedvelt rövid ujj kedvéért sem. Legdivatosabb most is az arany karperec, különböző kövekkel kirakva. Az egyidőben felkapott ezüst karperecet, — melyet antik medaillonoktól díszesen hoztak forgalomba — ma már csakis Páris másodrangú ékszerészeinél látjuk. Nagyon kedveltek a nagy aranykarikák, melyeket egyetlen kővel ékítve, rózsás fülükben hordanak Páris hölgyei.

Az utcai ruhának nagyon elegáns ékszere a csatt. Kicsi gyémántokkal kirakva nyakkendőitű, óvkapocs és melltű helyett viselik, persze nagyon diszkrét ízléssel megkomponálva. Hosszu ideig divatosak voltak a hosszú láncra akasztott teknő-lorgnonok. Most belátták, hogy ezek a lorgnonok könnyen törnek, záruk hamar elkopik és akkor minduntalan összecuszkodnak. A lorgnonokat most nemes fémekből készítették Páris elegáns asszonyai: egyik oldalukon kicsi gyémántokból van kirakva tulajdonosnők neve vagy annak kezdő betűi. A láncok többnyire gyöngyből voltak, de mivel e dísz az utánzatoknak egész tömegét hozta forgalomba, ezek is elűntek. Pici, zománcozott lapokból álló láncot fűznek, ezeket kirakják apró gyémántokkal, drágakövekkel, vékony aranykarikákkal keretezik és kész a divatos lánc.

Erszény helyett szinte ékszer számba menő táskát viselnek. Nagyon arany szőlőszemekből fűzöttek és arany láncukon egy hatalmas kapocs van, melyet az óvbe lehet akasztani. Az arany többszínű, ebből mozaik szerűen van kirakva a táskák és díszek különböző kövekből kerül. Némely asszony nem szeret hivalkodni ezzel az ékszererszénnyel, azért a kabátja bélésére akasztja, hol könnyen hozzáférhet, de nem feltűnő.

Nagyon tévedünk továbbá, ha azt hisszük, hogy Páris divathölgyei meglegszenek egy tíz filléres irónnal; mert anélkül nem található francia asszony. Kicsi táskájában mindig kéznél van az irónja, ha sebtében odavetett néhány szót kell írnia. Aranyból való ez is, drágakövekkel kirakva. Az illatszeres üvegcsék kristályból készülnek, dugójukat egy szafír vagy rubingyűrű tartja. Egész picinyek, fűrtőjtés nagyságban készülnek, kicsi akasztóval.

A bonbonniérek a múlt század ízlését mutatják. Hegyi kristály az anyaguk, dusan aranyba foglalva. A névjegy- vagy pénztárcák többnyire vörös vagy zöld bőrből vannak, gyémántos betűkkel. És meg

ne feledkezzünk ama hölgyekről sem, akik hódolnak a divatnak és — nyíltan vagy titkon — egy-egy illatos cigarettát szoktak elszívni. A cigarettatárcának kristályból kell lennie, ezüsttel vagy arannyal diszítve, míg a nevet apró gyémántokból rakják ki.

Sertéstelep a városban. Mégfertőzik a Demeter-utcát.

A kerületi orvos tiltakozása.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 16.

Nemrégiben hírt adtunk arról, hogy Pernyávkülvárosban a Demeter-utca sarkán egy nagyterjedelmű sertés-hizlaldát szándékoznak létesíteni. A hizlaldó létesítője már telepengedélyt is kért a hatóságtól, amely a helyszíni szemlélet tegnap meg is tartotta.

A sertés hizlaldót az ugyneve ett Dogariutelten akarják létesíteni körülbelül 76 méter hosszúságban, a lakóházaktól 40–45 méternyi távolságra. A telepen egyelőre 1200 sertés nyerne elhelyezést s ez a szám idővel megnagyobbodnék.

A környék lakói már elejétől kezdve tiltakoztak a sertéstelepnek a lakóházak közé való ékelése ellen. Tiltakoztak pedig azért, mert a nagyterjedelmű telepből kiáradó kellemetlen szag a környék levegőjét elrontaná, azokivül a telep a pernyávkülváros lakosok kellemes sétahelyét: a Marostöltést kellemetlenné tenné. A pernyávkülváros lakosok tiltakozásukat a hatóság előtt is kifejezték, amely azonban a köztekintetkre való hivatkozással elrendelte a helyszíni tárgyalást, amelyet tegnap délutánra tűztek ki.

A helyszíni tárgyaláson, amely tegnap délután öt órakor volt, a hatóság részéről megjelentek Reicher Károly tiszti főügyész, Green Nándor tb. főkapitány, Prohászka László dr. kerületi orvos és Stengl Andor iparfelügyelő. A tárgyalásra meghívták az érdekelteket is, köztük Tabakovics Emil építész.

A tárgyaláson az érdekeltek egyhangulag tiltakoztak a telep létesítése ellen. Maga Prohászka László dr. kerületi orvos kelt a környék lakosságának védelmére. Prohászka kifejtette, hogy a sertéshizlaldó a környék lakóinak egészségét veszélyeztetné a tisztátalan kigőzöl-gésekkel és a hizlaldóban fejlődő bacilusokkal. Különben is ilyen telepeket a várostól legalább egy kilométernyi távolságra szabadna csak felállítani, mert ezt joggal megkivánhatják a város adófizető polgárai.

Ugy látszik azonban, hogy a kerületi orvos tiltakozó szava nem talált viszhangra a hatóság képviselőinél, mert ezek különböző paragrafusokra hivatkozva, azt vitatták, hogy a sertés-telepnek a Dogariu-féle telken való létesítése megengedhető. Ezzel a helyszíni tárgyalás be is fejeződött s a tiltakozásokat jegyzőkönyvbe foglalták.

A pernyávkülváros lakosok azonban nem nyugodnak bele tiltakozásuknak pusztán jegyzőkönyvbe való foglalásába, hanem minden eszközt megragadnak, hogy a sertés-hizlaldó létesítését megakadályozzák. Hír szerint a napokban a pernyávkülváros lakosok és az érdekeltek monstre-küldöttsége fog tisztelegni Varjassy Lajos polgármester előtt, akit fel fog kérni, hogy a pernyávkülváros lakosok jogos kérelmét támogatja és emelje fel nevét a tanácsban a telep létesítése ellen.

Letartóztatott ügyvédjelölt.

Egy aradmegyei ügyvéd sikkasztója.

Holnap Aradra kísérik.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 16.

Egy szépen indult, sok reményre jogosító fiatalember karrierja zárult be ismét örökre. A fiatalember, akit Aradon is igen jól ismernek, Gara Ákosnak hívják s hosszabb ideig ügyvédjelöltsködött Mérő Samu dr. borosjenői ügyvédnél. A küzdelmes élet s egy kis veleszületett könnyelműség bajba sodorták a sokoldalú és rendkívül tehetséges embert, aki a principálisa által reá bízott pénzekből néhány száz koronát a saját céljaira fordított.

Tette ezt abban a reményben, hogy majd csak pótolja valahogy a hiányt, de minden iparkodása kárba veszett, mert a hiány sokkal előbb kiderült, mint gondolta, s türelmetlen főnöke nem igen mutatott hajlandóságot a várakozásra. Mindezek dacára többször adott haladékokat Gara Ákosnak, aki azonban még szülői segítségével sem tudta rendezni a dolgot, elannyira, hogy Mérő Samu dr. kénytelen volt alkalmazottja ellen a bünvádi feljelentést sikkasztás címén megtenni az aradi kir. ügyészségnél.

Gara Ákos eközben természetesen elhagyta Borosjenőt s Budapestre, majd Nagyváradra utazott, ahol családjánál tartózkodott. A nagyváradai társaság mit sem tudva a titokban folytatott nyomozásról, szívesen befogadta a rokonszenves fiatalember, aki amellet, hogy tehetséges ügyvédjelölt volt, hivatottsággal forgatta a tollat is, s a nagyváradai lapokban számos sikerült dolgozata látott napvilágot.

Miután sem Borosjenőn, sem Aradon ki nyomozni nem tudták Gara Ákost, az aradi kir. törvényszék, amely időközben vád alá is helyezte, köröző levelet adott ki ellene, amelyet a Rendőri Közlöny tegnapi, legújabb száma közöl.

A körözüvény szösz szerint a következő:

„Az aradi kir. törvényszék mint büntető bíróság ismeretlen tartózkodásu Gara Ákos irányában, aki alaposan gyanúsítható azzal, hogy Borosjenőn 1906. évi július hó 5 től 1906. évi augusztus hó 2 ig terjedő időben dr. Mérő Samu ügyvéd által ügyvédi irodája pénzkezelésével megbízatván, a befolyt pénzekből 630 korona 26 fillért saját céljaira fordítván jogtalanul eltulajdonított s ezáltal a Btkv. 855 § ában körözött s a Btkv. 356 §-a szerint minősülő sikkasztás büntetlét követte el, miután megszökött, így ellenében a Bp. 141 §-ának 2. pontja alapján nyomozó levél kibocsátását rendelvén el, felkéri az ország összes rendőri hatóságait, hogy nevezett hatóságuk területén nyomoztatni, feltalálás esetén letartóztatni s az aradi kir. fogházba leendő elszállítás végett a legközelebbi kir. ügyészségnek vagy kir. járásbírósnak átadni s erről az aradi kir. törvényszéket értesíteni sziveskedjék. Személyleírása: foglalkozása ügyvédjelölt, születési és illetőségi helye Nagyvárad, kora 28 év, nőtlen stb. Arad, 1907. július hó 1-én. Kir. törvényszék.

Nagyváradon, ahol Gara Ákost általánosan ismerték, kinos feltűnést keltett a körözüvény, amelynek alapján Eleméry Ferenc rendőrkapitány kiadta a letartóztatási parancsot. Az ügyvédjelöltet hosszús keresgélés után Kelemen rendőrelőnök este 7 óra tájban a Fő utcán találta meg ahol barátjaival gyanútlanul sétálgatott. A rendőrelőnök felszólítására nyugodtan ment a rendőrségre, de amikor Kemény Ignác inspekciós rendőrbiztos értésére adta, hogy az aradi ügyészség milyen vádat emelt ellene és milyen körözüvény alapján kell a rendőrség-

nek letartóztatnia, — *hevesen tiltakozott, majd keservesen sirni kezdett* és kétségbeesve hangoztatta, hogy ártatlan. Természetesen a rendőrség embereit semmifele sirás, könnyörgés nem hatja meg.

— Őa, mint ügyvédjelölt, jól tudja, hogy nekem kötelességemet teljesítenem kell — mondta Garának a rendőrbiztos.

A szerencsétlen embert este fél tizkor vitték le a cellába. Éjjeli pihenőjéül a hármasszámú cellát jelölték ki. Gara Ákost ma reggel kísérték át a nagyváradai ügyészséghez.

Az ügyvédjelölt letartóztatásának nire hamar elterjedt a városban, ahol Gara Ákos neve széles körben ismeretes. Sok ideig jeles munkása volt az irodalomnak. Írt verset, novellát, politikai cikket. Évekkel ezelőtt szerkesztette a „Mesevilág” című általánosan kedvelt, elterjedt gyermekújságot. Legutóbb, mint ügyvédjelölt, Weiman Jenő dr. irodájában dolgozott Nagyváradon.

A nagyváradai ügyészség ma délelőtt értesítette az aradi királyi ügyészséget a letartóztatásról, ahol Domokos László vizsgálóbírónak osztották ki az ügyet. Miután Gara Ákos az aradi törvényszék előtt fog beszámolni tévedéseért, Domokos vizsgálóbíró ma délután a következő sürgönyt intézte Nagyváradra:

kir. ügyészség

nagyvárad

kérem gerő ákost sürgösen átkísértetni.

domokos
vizsgálóbíró.

A letartóztatott ügyvédjelöltet tehát holnap Aradra szállítják, ahol perének eldőltségéig az aradi kir. ügyészség foglya lesz.

Mint értesülünk, Gara Ákos családja közbelépett, hogy a bűnügyet beszüntessék. Ez iránt tárgyal a feljelentő ügyvéddel.

Ellopott pénzeslevél.

Egy aradi nagykereskedő szerencséje.

A hűtlen postaszolga.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, július 16.

Szenzációs lopás történt tegnapelőtt éjjel a csabai pályaudvar postahivatalában. Egy postaszolga a mozgó kocsi postájának zsákjából kilopott egy 12 000 koronát tartalmazó pénzes levelet s az ellopott pénzzel Amerikába akart szökni, de mielőtt a pénzt felhasználhatta volna, már kiderítették a bűnt s megkerítették az összeget is.

A Nagyváradról Békéscsabára este 11 óra 10 perckor érkező 2023. számú személyvonat befutására vártak a békéscsabai állomáson. A postahivatalban csak Illovics Szilárd kiadó tartózkodott, aki hivatalos elfoglaltsága miatt nem ellenőrizhette a közvetlen közelében dolgozó Kovács György 17 éves postaszolgát. Kovács György egy alkalmas pillanatot arra használt föl, hogy az asztalfiókból kilopja a postaszák kulcsát s azzal a vonat beérkezésére várjon. A hivatalnak három szolgálja van, de az egyik beteg, a másik pedig szabadságon lévén, Kovács Györgyöt kellett megbízni azzal, hogy a mozgópostáról a zsákot behozza.

Kovács György a zsáknak átvétele előtt belopódzott a mozgó-postába s ott egy zárcédulát bélyegezett le. Majd átvette a zsákot, de nem vitte azt rögtön a hivatalba, hanem az állomásépület mögé vonult azzal s kinyitván a zsákot, ellopott abból egy ismert aradi nagykereskedő cég címére feladott 12 000 koronás pénzes levelet. Azután ráhelyezte a zárba a hi-

telesen lebélyegezett cédulát, majd pedig becsukta azt s a legártatlanabb arccal adta át a küldeményt Illovics Szilárdnak.

A kiadó kiakarta bontani a zsákot, de nem találta sehol a kulcsot. Ez azonban nem keltett gyanút, mert azt hitte, hogy a kulcs valamire elkallódott. Mikor aztán a tartalék-kulccsal kinyitotta a küldeményt s szám szerint átvette a megérkezett holmikát, csak akkor vette észre, hogy a lajstromban jelzett pénzes levél hiányzik. Azonnal felküldött a lakásában tartózkodó postamester után, aki nyomban vattóra fogta a szolgát. Rövidesen kiderült, hogy a tolvaj Kovács György volt, aki bevallott mindent s bevallotta azt is, hogy már régebben készült erre a tolvajlásra. A pénzt a ki-selejtezett papirosok közé dugta Kovács s hiánytalanul előadta azt.

Kovács György vallomása alapján a hatóság megindította az eljárást a szolga ellen, aki Amerikába akart szökni az ellopott összeggel. A fiatal bűnöst nyomban letartóztatták.

Az Olay afférok.

Képviselő és kereskedő párbaja.

Tömeges kihívások.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, július 16.

Annak a támadásnak a nyomán, amelyivel Olay Lajos országgyűlési képviselő Fenyvesi Adolfot, a gyorsroda főnökét illette, Magyar Miklós nagymező utcai vászonkereskedő tudvalevőleg sértő tartalmu sürgönyt intézett Olay Lajoshoz. Ebben a sürgönyben foglalt sértő kifejezésekért Olay Lajos, amint hazatért Falu Szemesről, segédei Bartha Tivadar és Ferdinándy Béla után provokáltatta Magyar Miklós, aki Rácz Dezső dr. és Hajdu Marcel dr. fővárosi ügyvédeket nevezte meg segédei gyanánt.

A segédek tegnap délelőtt tanácskozássra gyűltek egybe s hosszas tanácskozás után megállapították a párbaj feltételeit. A párbajt ma délelőtt tartották meg Fodor Károly vivómaster koronaherceg utcai vivótermében. A párbaj feltételei voltak: kardpárbaj bandázsszal, harcképtelenségig. A lovagias mérkőzést Hajdu Marcel dr. vezette.

A felek hevesen csaptak össze, az első összecsapásnál azonban egyik sem sérült meg. A második összecsapás még hevesebb volt s Olay Lajos olyan vehemenciával rohant ellenfelére, hogy *elvágodott a padlón*. E közben a hátán négy centiméter hosszú *éles vágás érte*. Jobb karjára szintén lapos vágást kapott. Magyar Miklós vászonkereskedő *sértetlen maradt*. A segédek, miután az orvosok konstatálták Olay harcképtelenségét, a sebesülés után azonnal beszüntették a párbajt.

Olay minapi beszéde óta egy nagy csomó kihívó és többnyire sértő hangu levelet kapott, amelyekben a neves és névtelen levélírók ugyan csak magyarosan megmondták véleményüket a képviselő legutóbbi kinos feltűnést keltő szerepléséről. A becsületében sokszorosan megsértett képviselő e leveleket is átadta megbízottjainak, Bartha Tivadarnak és Justh Jánosnak. A megbízottak ma megtekintették a leveleket, s végül kijelentették, hogy miután Olay Lajos elintézte a Fenyvesi affért és Magyar Miklóssal is megverekedett, ezek a tömeges és illetéktelen beavatkozások nem alkalmasak a lovagias uton való elintézésre.

Erre az álláspontra támaszkodva a leveleket megsemmisítették, s az ügyet Olay részéről a lovagiaság szabályai szerint befejezettek nyilvánították.

Horvátország fegyverkezik.

Kémkedés a bán körül.

Olaszország beavatkozása.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, július 16.

A horvát bán ma egy újságíró előtt nyilatkozatot tett, amelyben ugyancsak rózsás színben látja a horvát helyzetet. A tények azonban nem igen igazolják a bán kijelentéseit, mert a horvátországi hírek arra vallanak, hogy a helyzet még egyre meglehetősen komoly. Jellemző a helyzetre, hogy ma egy fővárosi estilap értesítése nyomán kiderült, hogy egy nagyobb fegyverszállítmányt küldtek Zágrábba, amelyet állítólag a forradalmi elemek rendeltek volna meg egy budapesti cégnél.

A horvátországi állapotokról következő távirati tudósításaink szólnak:

A horvát talmi-forradalom.

Rakodczay Sándor horvát bán ma megérkezett Budapestre, hogy jelentést tegyen a miniszterelnöknek akciójáról. A délelőtti folyamán ennél fogva újra kezdődtek a horvát tárgyalások. A helyzet odalent egyelőre meglehetősen nehéz, de nem vigasztalan. Hiszen a horvát képviselők holmi forradalommal fenyegetöztek, a mikor az országgyűlésből kivonultak. Már pedig azt a néhány ablakbeverést, a mely odalent történt eddig, még sem lehet forradalomnak mondani.

A bán budapesti útja annyit jelent, hogy utasításokat vesz át a miniszterelnöktől, követendő eljárására nézve. Tudvalevő, hogy a bán programját kinevezésekor egész részletességgel megállapították. Eleve gondoskodtak minden eshetőségről és most arról van szó, hogy az adott esetben, a történetek után a program mely intézkedéseit vegyék elő.

A horvát ügyekben járatos politikusok információi szerint szó sincs arról, hogy az ugynevezett energikusabb rendszabályokat vegyék már most elő. A helyzet ezt egyáltalában nem indokolja.

Rakodczay előterjesztéseivel foglalkozik legközelebb a minisztertanács is. Valószínű, hogy a bán már holnap visszautazik Zágrábba.

A horvát országgyűlést tudvalevőleg királyi kéziratral elnapolták. Értesülésünk szerint az ősz előtt nem is fogják összehívni.

Leselkedtek a bán körül.

Rakodczay Sándor dr. bán nem tartja sötétnek a helyzetet. Határozottan reméli, hogy a válság sokáig nem tart és a bonyodalmakat mielőbb sikerül megoldani. Az osztályfőnöki állásokat egyelőre nem töltik be. Erre nincs is szükség, mivel a jelenlegi osztályfőnökök megfelelnek a hivatásuknak.

A bán reméli, hogy sikerülni fog neki új pártot és új többséget alakítani. Ebben a dologban hosszabban tárgyalt és már eddig is biztató kilátásai vannak. Az egész napot hivatalában tölti el, folyton tárgyal és az első napokon ellene folytatott kémkedés szűnőben van. Eleinte politikai ellenfelei leselkedtek és mindenkit, aki a bánal beszél, hazaárulónak hirdettek ki. Most ez már megszűnt és szabadon beszélhet az emberekkel. A horvát

koalíció több tagjának vasárnapi beszámoló beszédei miatt, amelyek közül nem egy nyíltan izgat a magyar-horvát kapcsolat ellen, Rakodczay nem tartja szükségesnek az erőszakos eszközök alkalmazását.

A déli órákban a bán egy hírlapírótt fogadott, aki előtt a következő nyilatkozatot tette:

— A helyzet épen nem sivár. Igen komoly kilátásom van arra, hogy teljesen rendbe jövök a horvát urakkal, akiknek magatartása ve em szemben jelentékenyen megváltozott. Eleinte roppant szigorúan figyeltek és megállapították, hogy ki jön hozzám. De ez az ellenőrzés már megla- zult s most már megengedik, hogy az is ellátogasson hozzám, akinek nem föltétlenül hivatalos dolga van velem. Az osztályfőnökök kinevezése iránt még nem intézkedtem, később valószínűleg ez is rendbe jön.

A bán holnap visszautazik Zágrábba, hogy folytassa békéltetési kísérleteit.

Olaszország nem maradhat közönyös.

Rómából táviratozzák, hogy a *Vita* című lap mai száma *Olaszország és a magyar-horvát konfliktus* címmel cikket ír s azt fejt ki, hogy *Olaszország ezzel a küzdelemmel szemben nem maradhat közönyös*. Nincs helyén a szentimentalizmus a horvátokkal szemben, akik az olasz érdekekkel szemben álló osztrák terveknek az exponensei. Olaszországra a béke és a nemzeti fejlődés egyetlen igazi garanciája az, ha az Adria mentén két szabad nemzet, a magyar és a szerb szabadon erősödhetik. *Olaszország és a két nép érdekei párhuzamosak*.

Fegyverkeznek!

Egy fővárosi estilap értesítése szerint egy magánember címére tegnap tekintélyes fegyver és töltény szállítmány érkezett. A küldeményt *Tiller Mór és társa* budapesti cég küldötte Zágrábba, s a gondosan leszögezett ládákban régi katonai Wherndl fegyverek voltak. A fegyvereken kívül a budapesti cég *tizenkét láda* töltényt is küldött, s mindegyik ládában ezer darab éles töltény volt. A szállítmányt ez előtt két nappal a nyugati pályaudvaron tették vonatra.

Az estilap egyik munkatársa ma felkereste Tiller Mór, s megkérdezte, hogy a Horvátországba küldött fegyverek és töltények felől keringő hírekből mennyi az igazság?

Tiller Mór kijelentette, hogy tényleg küldött egy nagyobb fegyverküldeményt Horvátországba, de azt, hogy kinek a címére adatta fel a ládákat a vasuton, nem volt hajlandó elárulni.

Minisztertanács.

Ma délelőtti tíz órakor tartották meg a nyári szünet előtti utolsó minisztertanácsot, amelyen a kabinet valamennyi tagja megjelent. A szabadságon levő honvédelmi miniszter képviselőtében *Bolgár Ferenc* államtitkár vett részt a tanácskozáson, amelybe *Szterényi József* kereskedelemügyi államtitkár is bevonták. A jegyzőkönyvet *Skerlecz Iván* báró miniszteri osztálytanácsos vezette.

A minisztertanács elhatározta, hogy a zágrábi állami tisztviselőknek lakbérét föleméli.

Délután 3 óráig tartott a minisztertanács, amely különösen a horvát kérdéseket tárgyalta. *Rakodczay Sándor* bán mindvégig jelen volt a tanácskozáson és előterjesztette a programját, amely helyeslésre talált.

Tekintettel arra, hogy a miniszterek szabadságra mennek és nagyon sok ügy tárgyalandó még le, holnap folytatják a minisztertanácsot. A kiegyezés kérdése ma nem került szóba.

A desioi találkozás.

Béke, béke, béke!

De azért fegyverkezzünk!

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, július 16.

A desioi találkozásról valóban megtudott annyit a közvélemény, amennyit ilyenkor a diplomata a nyilvánosság orrára szoktak kötni. Tehát megtudtuk, hogy *Tittoni* urnak nagyon szép parkja van és hogy *Aerenthal* ur jól érzi magát benne. Megírták az újságok pontosan, hogy hány-szor fogtak egymással kezét és hogy hány másodpercig tartott a bizalmas megbeszélés. De arról senki sem tud bizonyosat, hogy egyáltalán megvan-e még a hármasszövetség, vagy csak most próbálták újra összefoltozni. Ez a szövetség az ugynevezett európai egyensúly leghatalmasabb támasza, de azért Európa népei még azt sem tudhatják, hogy megvan-e még egyáltalán ez a támasz. Annyi bizonyos, hogy az egyensúly dolga kissé szomorúan áll. Olaszország nagyon is nyíltan kezd vágyakozni *Isztria* és *Albánia* felé, Ausztria pedig tüntető esőndben fegyverkezik a déli határon. Ilyen körülmények között éppen stilszerű, hogy a két állam hivatalos képviselője egy árnyékos olasz parkban barátságos beszélgetés közben elszívja a békehavannákat.

Távirati értesítéseink:

Turin, július 16. *Aerenthal* és *Tittoni* miniszterek éjjel 11 órakor *Lützow* gróf osztrák-magyar nagykövet, *Bolatti* kabinetfőnök és *Gagern* báró követtel ideérkezett és az Europa szállodában vettek lakást.

London, július 16. A *Daily Chronicle* jelenté Milánóból: Azt halljuk diplomáciai forrásból, hogy *Tittoni* és *Aerenthal* találkozója nagy-jelentőségű egyezményt értelt meg. Más, kevésbé fontos, a kereskedelmi forgalomra, a postai forgalomra és a halászati jogra vonatkozó kérdéseken kívül a két államférfi megállapodott egy közös akcióra nézve, melyet Ausztria-Magyarország és Olaszország az esetben indítanak meg, ha a statusquót a Balkánon az egyik vagy másik hatalom politikája megzavarná. Ez az egyezmény csak Ausztria-Magyarország és Olaszország érdekeit érinti. Hir szerint a két külügyminiszter eszmecseréje különösen foglalkozott *Szerbia szomorú helyzetével*. Az olasz közvéleményben most érzik, hogy közeleg az óra, amikor a két állam viszonyainak bizalmasabb és kifejezettebb jellegűket kell öltenie és Ausztria-Magyarországnak, mint az erősebbik hatalomnak *kevésbé bizalmatlan magatartást kell Olaszországgal szemben tanúsítani*.

Milano, július 16. A hírlapok a legnagyobb meglepéssel veszik tudomásul azt a hivatalos kommunikét, amelyet *Aerenthal* és *Tittoni* külügyminiszterek találkozásáról kiadtak. A *Sera* azt mondja, hogy Ausztria-Magyarország

és Olaszország bölcs szövetséges politikája bizonyára elhárítja a Balkánon fenyegető veszélyeket, feltéve, hogy a szövetségesek hívek maradnak elveikhez. A desioi találkozás megszállította eme elemeket és a szomszéd államok népei örömmel üdvözlnek a békés jövőről szóló örvendetes ígéretet.

Róma, július 16. A *Giornale d'Italie* nagy melegséggel kommentálja a desioi találkozást. A lap azt mondja, hogy maga az a körülmény, hogy Aerenthal báró Oroszországba jött, azt bizonyítja, hogy a terjeszkedési vágyak és háborus gondolatok távol állanak Ausztria-Magyarországtól, bármit mondjanak is egyes felelőtlen körök.

Veszedelemes udvarlás.

A második és harmadik emelet között.

„Engedjen be, édes!”

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 16.

Tegnap virradóra, úgy négy óra tájban nagy csődület keletkezett a budapesti József-körút 73. számú ház előtt. A ház egy harmadik emeleti szobájából sikoltás tört elő, a szomszéd 75-ös számú házból pedig kétségbeesetten kiáltott rendőr után egy női hang. Az 1815. és 1269. számú rendőrök nagynehezen előkerültek a Baross-utca környékéről s fölmentek a két házba, megtudakolni a lárma okát.

Kiderült, hogy baja sem az egyik, sem a másik házban senkinek sem történt; egy komikus szerelmi kaland volt az oka a nagy sikoltozásnak.

A József-körút 73. számú ház harmadik emeletén lakik egy utcai és egy udvari szobában Krausz Mariska fehérvarrónő. Az egyedül álló nő a világító udvarra nyíló ablaku szobájában aludt; három óra tájban kopogás verte fel.

Az ablakán dőmbölyt valaki, elcsinte halkán, később hangosabban. A leány riadtan nézett agyából az ablak felé, később felre tolt a függöny szélét, de mit sem látott.

Amint visszafeküdt ágyába, újból megkezdődött a kopogás, előbb ismét halkán, majd nagy zajjal. Ekkor azonban már hangokat is hallott. Az ablak mögül elfojtott kiáltás hatolt be a szobába:

— Engedjen be, édes.

— Nem vagyok én gyilkos.

Krausz Mariska visszafojtott lélekzettel hallgatott, egy szót sem mert szólani, nem tudta, hogy honnan jöhet a hang, amely minduntalan megújult:

— Nem akarom meggyilkolni.

— Hiszen jószándékkal jöttem.

Krausz Mariska oda lett a rémülettől, még kiabálni sem tudott. Azt hitte, — így mondta el a két rendőrnek — hogy be akarnak törni hozzá, s elakarják rabolni megtakarított pénzét. Szinte elájult a rémülettől, kopogás és a kiáltások azonban folyvást megisméltődtek.

Krausz Mariska végül irtózatosan sikoltani kezdett a szobában, neki rontott az utcai szobája ablakainak, s ki sem nyitotta, hanem betört egy táblát s úgy kiáltozott segítségért. A harmadik emeletről nem igen hallották meg a kiáltásokat az utcán és senki sem jött segítségére.

Ezalatt a világító udvarra nyíló ablakból újból feltörték a hangok:

— Ne kiabáljon, édes!

— Tudja, hogy nem bántom.

A fehérvarrónő elszántan felnyitotta az ablakot s riadtan látta, hogy egy kötélen, amely

a világító udvart áthidaló széles vasrudon függ, egy teljesen fehér ruhába öltözött fiatal ember függesszkedik lefelé.

Amikor a fiatal ember meglátta, hogy kinyílt az ablak, újból fölfelé kapaszkodott s a szerelmes szavak özönét ontotta a leány felé.

Közben a szomszéd házban meghallották a nagy lármát. A szemben lévő ablak kinyílt s a függöny mögül Krausz Mariska egyik barátja, Gutmann Hermína tünt elő. Most már ketten kiáltoztak segítségért. Gutmann Hermína leszaladt az utcára s rendőrt hívott elő.

Mire a két rendőr megérkezett, elszállott a Krausz Mariska rémülete is. A fiatal ember eltűnt az udvarban, a kötelet, amely egy második emeleti ablakhoz volt erősítve, bevonták, s a házban minden elcsöndesült.

Kiderült, hogy a második emelet valamelyik szobájából, ahol több fiatal ember lakik, valaki ezen a nyaktörő uton indult el hódító utra, s világossá lett, hogy a titokzatos éjjeli látogató egyáltalán nem rossz vagy legalább is nem rablási szándékkal kopogtatott be Krausz Mariska ablakán. Erre azután mindkét nő megnyugodott, még följelentést sem tettek az ismeretlen tettes ellen. A rendőrök eltávoztak s a fellármázott ház elcsöndesült. Nappal azután kutatták, hogy ki volt a lángoló szerelmű fiatal ember, kérdezősködtek utána, a vállalkozó kedvű férfit azonban eddigelé még nem volt hajlandó levetni inkognitóját.

EGYESÜLETI ELET.

(*) Az Aradi Magyar Védőegyesület elnöksége ezúton is felkéri mindazon egyleteket, vállalatokat és magánszemélyeket, akik szívesek voltak az egyesület részére évi adományt megajánlani: szíveskedjenek ezen összegeket mielőbb Glück Károly urhoz, az Aradi Magyar Védőegyesület pénzügyosához juttatni. A védőegyesület a közel jövőben nagyobb arányú működést kívánván kifejteni, a magyar ipar érdekében is szüksége van a megígért támogatásra.

Szterényi és Arad.

Tagadjak a fegyelmiiket.

A minisztérium intézkedett.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 16

Igen természetes, hogy amikor valami érdekesebb és hatósági személyeket érintő ügyről van szó: akkor az aradi hatóságok rögtön a legmerevebb letagadás álláspontjára helyezkednek. Ez a sors érte az Aradi Közlöny tegnapi híradását is, amely szerint Szterényi József államtitkár erélyes kézzel nyult bele az aradi építőipari válság zürzavarába s Petrovics Arzén műszaki tanácsos, valamint a Petrovicsnak iparengedélyt kiállító városi közeg ellen elrendelte a fegyelmi megelőző vizsgálatot.

Ez a hír érthetőleg széles körökben feltűnést keltett s azok, akik elsősorban vannak érdekelve, ma a leghatározottabban hangon cáfolták az Aradi Közlöny hírének rájuk vonatkozó részleteit. Ezzel szemben részünkről a leghatározottabb formában fentartjuk mindazt amit megirtunk, mindössze azzal a változtatással, hogy Szterényi államtitkár nem táviratilag intézkedett, jól lehet — amint azt a hatóság is bevallja — táviratváltás is folyt ez ügyben.

A fegyelmi megelőző vizsgálatok elrendelése a minisztériumban már megtör-

tént. Hogy az erről szóló leirat még nem érkezett le az érdekeltekhez, ez mindössze azt bizonyítja, hogy a modern hírszolgálat valamicskével gyorsabban működik, mint a legmodernebb közigazgatás. A Petrovics Arzén műszaki tanácsos elleni vizsgálat elrendelése mellett szól különben az a tény is, hogy Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter és Keller Izsó kir. főmérnök, az államépítészeti hivatal vezetője között a tegnapi napon több táviratváltás történt.

A cáfolatokat egyébként hajlandók vagyunk arra visszavezetni, hogy a szóbanforgó iratokat a minisztériumban csak ma reggel írta alá Szterényi államtitkár s hogy mi még aláírás és expedálás előtt közzétük a miniszterelnök rendelkezéséről szóló hirt.

Alább közöljük azon nyilatkozatokat, melyeket ez ügyben az érdekeltek tettek, még egyszer hangsúlyozva, hogy értesülésünk hitelességét minden cáfolat ellenére fentartjuk. Különben a legközelebbi órák, esetleg napok igazolni fogják híradásunk szavahihetőségét. A nyilatkozatok egyébként így hangzanak:

Varjassy Lajos,

polgármester.

— Én csak annyit mondhatok, hogy ebben az ügyben hozzám a kereskedelmi minisztériumból semmiféle értesítés nem érkezett.

Greén Nándor,

tb. főkapitány.

— Petrovics Arzén iparigazolványa dolgában teljesen a törvény alapján jártam el s így fegyelmi eljárástól nem kell tartanom. Az igazság az, hogy én Petrovics Arzén műszaki tanácsosnak okmányai alapján megadtam az iparengedélyt. Az ipartestület határozatom ellen előterjesztéssel élt. Minthogy a tanács is jóváhagyta határozatomat, az előterjesztést, mint harmadik személytől eredőt elutasítottam s Petrovics iparengedélyét jogerősnek nyilvánítottam.

Hogy Szterényi József államtitkár intézkedett volna a fegyelmi eljárás megindításáról, azt már azért is kizártnak tartom, mert az én felettes hatóságom nem a kereskedelmi miniszter. Annyit azonban kijelenthetek, hogy a városhoz az államtitkártól távirati megkeresés nem érkezett, amely a fegyelmi eljárás megindítását rendelte volna el. Mindössze annyit igaz a táviratváltásról, hogy Szterényi államtitkár táviratilag kérdezősködött nálam, hogy megadtam-e Petrovicsnak az iparengedélyt? Erre én ugyancsak táviratilag értesítettem az államtitkárt, hogy az iparengedélyt tényleg megadtam. Egyelőre ennyi történt és semmi egyéb.

Varjassy Lajos dr.

rendőrfogalmazó, h. iparhatósági biztos.

— Mindössze annyit történt, hogy az iparengedély kiadása után két nappal Szterényi államtitkár sürgőnyileg kérdést intézett a főkapitányhoz, hogy adott-e Petrovicsnak iparengedélyt. A főkapitány nyomban megtáviratozta az államtitkárnak, hogy az engedélyt megadta. A főkapitány táviratára a kereskedelmi miniszter mindeztideig nem válaszolt.

A fegyelmi eljárás megindításáról szóló híradás tévedésen alapul. A főkapitány ellen nem lehet fegyelmi eljárást indítani. Lehet ugyan, hogy a főkapitány tévedett, amikor az iparengedélyt kiadta, azonban a tanács is jóváhagyta a főkapitány határozatát, amelyet esetleg meg is semmisíthetett volna, ha a főkapitány intézkedésében esetleges jóbiszemű tévedést lát Hi-

szen ha jóhiszemű tévedések miatt fegyelmi eljárást indítanak a köztisztviselők ellen, akkor minden bíró fegyelmi eljárás alatt állana, akinek ítéletét jóhiszemű tévedés miatt a felsőbb fórum megváltoztatja vagy megsemmisíti.

Áttérve a panasz tárgyát képező másik dologra, röviden elmondom, hogyan történt az építőiparosok szövetsége ellen vezetett vizsgálat megindítása. Egy délutánon megjelent a kapitányi hivatalban Braun N. Antal festékkereskedő és előadta, hogy az építőiparosok szövetsége alapszabályellenesen működik. A kapitányi hivatal a feljelentést a polgármester elé terjesztette, aki elrendelte a vizsgálatot a szövetség ellen, hogy mennyiben felel meg a feljelentés a valóságnak? A vizsgálat ellen a szövetségnek nem szabad, sőt nem is lehet neheztelnie, mert minden egyet a hatóság felügyelete alatt áll és az alól a szövetség sem vonhatja ki magát.

Reisinger Sándor.

Az Aradi Közlöny egyik munkatársa felkereste Reisinger Sándort, az építőiparosok szövetségének elnökét, akit némelyek — alaptalanul — azzal vádoltak meg, hogy ő szolgáltatja nekünk az egyoldalú információt. Reisinger tegnap történetesen Budapesten tartózkodott ugyan, de sem közvetve, sem közvetlenül nem juttatott hozzánk semmiféle adatot a Szterényi József államtitkár által elrendelt vizsgálatról. Az építőiparosok szövetségének elnöke munkatársunk előtt az alábbi nyilatkozatot tette:

— Tegnap Budapesten voltam és főjártam az építőiparosok országos szövetségének központi irodájában is. Kötelességszerűleg már előzőleg bejelentettem, hogy a Petrovics-féle iparengedélynek, mint a följelentésre ellenünk folyó vizsgálatnak ügyét, de tegnap semmiféle értesítést a központ eljárásának eredményéről nem kaphattam, mert az országos szövetségnek elnöke, alelnöke és főtitkára, akik felvilágosítást adhattak volna, távol voltak a fővárostól.

— Annyit azonban mondhatok, — folytatta nyilatkozatát Reisinger — hogy a budapesti központ eljárás már a kereskedelmi miniszteriumban Petrovics Arzén iparengedélyének megsemmisítése iránt. Az ügy már a miniszter előtt fekszik és igen valószínű, hogy nagyon gyorsan nagyon radikális intézkedés fog történni. Az elintézés olyan lesz, ahogy azt az Aradi Közlöny ma megírta s csak órák, legfeljebb napok kérdése az intézkedésnek az aradi hatóságokkal való közlése.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Szerda: A mozgófényképek, vigjáték. Tapolczay Dezső vendégfőléptével.
Csütörtök: Durand és Durand, vigjáték. Tapolczay Dezső vendégfőléptével.
Péntek: A vig özvegy, operette.
Szombat: Bernát, vigjáték. Bemutató előadás.

Tapolczay Dezső vendégjátéka.

— A polgármester ur. —

Tapi, az örökké vig, jókedvű Tapi hosszú idő után ma lépett fel először ismét az aradi színpadon, első igaz sikereinek színhelyén és a közönség, amely ma viszontlátta egykori dédelgetett kedvencét, ismét azzal a melegséggel, lelkesedéssel fogadta a Vigszínház művészt, mint akkor, mikor még az aradi társulatnak volt tagja.

Es valóban: Tapolczay Dezső erre a szeretetre rá is szolgált azzal a művészettel, amely-

lyel minden szerepét megjátszotta és amely művészet ma is ott csillogott minden egyes szavában, mozdulatában, mimikájában. Egy gondolkodó, intelligens modern színész művésze ez, ment minden tuzástól, minden nagyképi koturnuskodástól és ami a legfőbb, ment minden iskolától. Mai alakítása is egyike a legjobboknak, a közönség sokat és jól mulatott, amit a nyiltszinen folyton fel-felhangzó taps bizonyít a legjobban.

A vendég-művész felléptén kívül volt az estnek más érdekessége is. Ma volt Kadelburg: „A polgármester ur” című bohózatának bemutatója és ezzel a nyári szezonban már a második Kadelburg-premiére. Ami magát a darabot illeti, bár egyike a legjobb Kadelburg bohózatoknak, mégis alig emelkedik felül az ugynevezett német bohózatokon. Minden bonyodalom nélkül, tisztán a jellemeken épül fel ez a bohózat is és ez az oka, hogy mint a legtöbb német bohózat — bármily szellemesen legyen is megírva — sokkal hamarabb került le műsorról, mint egy, esetleg kisebb művészi értékkel bíró francia bohózat. Van azonban ennek egy másik, fontosabb oka is. Az, hogy a legfeljebb, legerkölcösebb francia bohózatban több a pikantéria, mint a legerkölcstelenebb német bohózatban. Már pedig pikantéria nélkül igazi, jó bohózatot a mai publikum el sem tud képzelni.

A polgármester ur cselekménye igen sovány. Egy kisebb felvidéki városban játszódik, amelynek polgármesterétől (Várnay) fél az egész város, fél a családja, de legjobban fél a veje, (Tapolczay) egy gyenge, akarat nélküli férj, akinek azonban megvan az a ritka jó tulajdonsága, hogy nagyon szereti a feleségét (Novák Irén.) Természetesen a darab pointje az, hogy megfordul a kocka és a gyenge férjből lesz a ház ura és parancsolója és a derék, önhitt polgármester ur alkalmazkodik mindenben vejehez. A kocka fordulást pedig egy régi jó barát (Marházy) idézi elő azzal, hogy össze akarja hozni a partiet a polgármester ur könnyelmű fia és egy gouvernant között, ami tekintettel a polgármester ur arisztokrata érzelmeire, kissé nehezen, de mégis csak sikerül. Jutalmul — természetesen csak a harmadik felvonás végén — megkapja a polgármester ur bakfis-leányának (Körösy Juci) kezét.

Az előadás egyike volt a legjobboknak és a darab ma esti sikerét csak a szereplők kifogástalan játékanak köszönheti. A vendégművészen kívül Novák Irén, Körösy Juci, Várnay, Marházy és kisebb szerepekben Zalay Margit és Szilágyi Berta mindannyian kifogástalan alakítást nyújtottak. Novák Irénnek művészi játékáért, Várnaynak humoros polgármesteréért sok nyiltszíni tapsban volt része. G. A.

* Tapolczay a Muzgófényképekben. Holnap folytatja a színpadon nagyszerű vendégjátékát Tapolczay Dezső, a Vigszínház kitűnő művésze. A német humor két kiváló képviselőjének, Blumenthal és Kadelburg társszerzőknek Muzgófényképek című bohózatában lép föl, melynek leghatásosabb szerepét játsza. Tapolczay eredeti sajátos művészetét, amelylyel egyaránt meghódította a fővárosi közönséget és kritikát, már régen méltányolja Arad is s legutóbb, még a Zilahi rezsim alatt tett élénk tanúságot erről; ekkor vendégszerepelt ugyanis Tapolczay utoljára Aradon. Partnerei lesznek a holnap esti Kőrösy Juci, Szathmáry, Benkőné, Harmath Józsa, Kulcsár és Dolly.

* A szombati premiér. Ennek a hétnek igen mozgalmas színházi estéi lesznek, amelyek szombaton egy premiérrel fognak befejeződni. Ekkor mutatják be Heltai Jenő pompás ötletekkel megírt vigjátékát, a Bernát-ot, amely

Budapesten még egyre hódít és telt házakat csinál. A darab fő női énekes szerepét Sz. Bontay Boriska asszony fogja játszani, a címszerepben pedig Leövey hoz színre egy kitűnően megrajzolt figurát. A bemutató iránt általános az érdeklődés.

Követelik a létszámemelését.

A tüzérség reformja miatt.

A kormány kabinetkérdést csinál.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, július 16.

Közvetlenül a katonai körök hivatalos lapjának hiradása után, mely szerint a létszámemelés elkerülhető, egy tekintélyes bécsi lap mai estilapjában ismét azt újságolja, hogy a hadvezetőség ragaszkodik a katonai létszám fölemeléséhez és követelésével még az ősszel a kormányok elé lép. Más forrásból is megerősítik az ujonckontingens szaporításáról szóló hírt és még hozzáteszik, hogy a követelést a tüzérség reformja teszi szükségessé.

Hihetetlennek tartjuk, hogy a magyar kormány belemenne a kikapcsolt katonai kérdések napirendre hozásába és vállalkoznék arra, hogy a parlament elé létszámemelési javaslatot nyújtana. Barabás Béla kevéssé diplomatikusan, de annál őszintebben nyilvánította véleményét a létszámemelés kérdésében, kijelentvén, hogy nem az a gazember, aki kéri, hanem aki megadja. Hisszük, hogy e nyilvánosan elhangzott figyelmeztetésről nem fognak megfélemlíteni a koalíciós képviselők és Barabás kijelentése emlékeztető lesz ősszel követendő magatartásuknál. A kormány — ismételt nyilatkozatának meghazudtolásával — kérheti a létszámemelést, de a parlament semminő formájában nem szavazhatja meg.

A hadvezetőség készülődéseiről az alábbi távirati tudósítást adjuk:

A bécsi Armeé Zeitung, a katonai körök hivatalos lapja legutóbbi számában már azzal a körülménnyel számol, hogy nem lesz ujonclétszámemelés. A cikk szerint a hadvezetőség is belátta, hogy a magyar képviselőháztól nem lehet létszámemelést kapni. Ezután azt a kérdést fejtegeti, hogyan lehetne a gyalogságot úgy újjászervezni, hogy ujonclétszámemelés ne váljék szükségessé. Ezt úgy véli elérhetőnek, ha a tulajdonképpeni katonai szolgálattól elvont legénységet visszaadják eredeti hivatásának.

A cikk többek között a következőket írja:

— A békelétszámot véve alapul, egy gyalog század [(tiszték nélkül) 93 emberből áll, ebből azonban csak 70 emberrel rendelkezünk szabadon, mert a többi másfelé van rendszerint lekötve. Tekintve, hogy összesen 1800 gyalog százada van a közös hadseregnek, ez a másfelé lekötött kontingens, amely a hadi kiképzéstől el vonva, már tekintélyes számra rug. Tíz-tizenötezer emberre évenként. Már most a megoldandó feladat csak az volna, hogy ezt a tíz-tizenötezer teljesen alkalmas, fegyverképes embert más, kevésbé alkalmas anyaggal helyettesítsék.

Ehhez hozzájárulna az is, ha a szubaltern tiszték tisztiszolga igényét megszorítanák. Az így előálló nyereség a gyalogos és vadász csapatnemnél 7708 ember lenne. Sőt még a melőzhetően fontos tisztiszolgákat is pontosabb ellenőrzés alá lehetne venni a kiképzés tekintetében. Az eddig felsorolt módok szerint már 20.000 ember volna az évenként felhasználható szaporodás.

A mostani tartalék keretszázadok aktív tiszt létszámát is csökkenteni lehetne úgy,

hogy béke idején tartalékos tiszteket kiképezzenek erre a speciális szolgálatra, így háboru esetén az aktív tisztek háborítatlanul indulhatnak a harctérre. Az igaz, hogy ez a mód az altisztek és a legénység létszáma tekintetében szaporodást tenne szükségessé, de a szükséges emelkedés nem több 2878 embernél, ami könnyen fedezhető.

Az új gépfegyverszázadok alakítása a hadvezetőség tervei szerint 1696 emberrel vihető keresztül, míg az okkupált területen megalakítani szándékolt hegyi ütegek, gyalogászalóaljok és keretszázadok összesen 6030 embert tesznek szükségessé. Ebből az egyszerű számításból kitűnik, hogy csupán a tisztiszolgái intézmény megszorítása magában véve már fedezi, sőt felül is haladja mintegy 1000 fővel a legégetőbb szükségletet s így a harcképesség fokozására a fent elősorolt takarékosági módok útján évente 20.000, sőt ennél több ember jutna. Ha tehát — így végződik a cikk — a magyar parlament esetleg hosszabb időn át is megtagadná az ujonclétszám felemelését, kétségbeesni nem kellene ezért sem, mert a hadvezetőségnek megvan arra a módja, hogy az eddigi létszám mellett ha nem is túlságosan, de elég jelentősen tudja fokozni a hadsereg harcképességét.

A bécsi *N. F. Pr.* mai estilapja jelenti, hogy az ujonclétszám emelése mint sürgős szükség tovább is megmaradt a hadi kormányzat programján, de a hadvezetőség nem akart vele a gazdasági kiegyezés tárgyalása alatt előállni. Az új ágyuk kérdése azonban *kényszeríti a hadvezetőséget* arra, hogy döntsön, mert az új ágyukat nem lehet kiadni anélkül, hogy a tüzérség szervezését az új anyag sajátosságával összehangzásba ne hozzák.

A *Nap* írja, hogy az új ágyuk elkészültével okvetlenül szükséges lesz az ősszel a létszámemelés. Minthogy a hadvezetőség az ujonclétszám parlamentáris fölemelésében nem bizik, elhatározták, hogy a tüzérség póttartalékosait egy évi szolgálatra behívják. Magyarországon 2500 póttartalékosról van szó, az osztrákoké néhány százal több. Ha ezt a burkolt létszámemelését szóvá teszik a magyar parlamentben, úgy a kormány ki fogja jelenteni, hogy vagy békében hagyják ezt a dolgot, vagy lemond.

Ejjele telefonálja fővárosi tudósítónk: Tudósítójuknak ma este alkalma volt *Kossuth* Ferenc kereskedelemügyi minisztertől megkérdezni, hogy mi igaz a létszámemelésnek újból fölkapott híréből?

A miniszter tudósítónknak azt válaszolta, hogy a katonai kérdés az idén egyáltalán nem bír aktualitással épen úgy, mint a jövő év nagyobb részében sem.

HIREK.

Az önálló bank elárulása.

Arad, július 16.

A *Nap* írja, hogy a bank-kérdésben a magyar kormány olyan egyezményt kötött, amely az önálló bank elárulását jelenti. Az egyezménynek öt pontja van, amelyek a következők:

1. A bankszabadalmát a jelenlegi föltételek mellett 1910-ig meghosszabbítják.

2. 1910 végén Magyarországra szóló érvénnyel a bank a kamatlábemelését csakis akkor határozhatja el, ha ezt a jelenlegi főtanácsoson kívül a magyar kormány által kinevezendő 3 új főtanácsosból, továbbá a Magyar hitelbank, a Pesti magyar kereskedelmi bank és a Pesti hazai első takarékpénztár-egyesület egy-egy vezetőjéből összeállított szaktanács is szükségesnek tartja. Megegyezés létre nem jött esetén a magyar kormány, illetve a pénzügyminiszter dönt.

3. A közös bank Magyarországon magyar-osztrák bank cége alatt jegyez. A

fióktintézetek számát egy éven belül tizzel fölemelik.

4. Az 1908., valamint az 1910. évi közgyűlést Budapesten kell megtartani.

5. A jelenlegi kormányzó visszavonulása vagy elhalálása esetén a hátralevő időre magyar állampolgár választandó, új főtanácsosok pedig csak 1910-ig terjedhető időre választhatók.

— **A miniszterek szabadságon.** Budapest-ről táviratozzák: Holnap minisztertanács lesz, amelynek végeztével a kabinet tagjai részben még holnap, részben a legközelebbi napokban hosszabb nyári üdülésre elutaznak Budapest-ről. A fővárosban csupán *Wekerle* Sándor miniszterelnök marad, aki az idén nem megy szabadságra.

— **Tolsztoj halálhíre.** Londonból táviratozzák: A *Daily Telegraph* tudósítója írja, hogy Szentpétervárott elterjedt hírek szerint *Tolsztoj* Leó gróf, a nagy orosz író és bölcselő jattnapoljanai birtokán meghalt. A hírt pétérvári táviratok *megcáfolják*.

— **Az államvasutak vagonrendelése.** Budapest-ről táviratozzák: A kereskedelmi miniszteriumban ma *Kossuth* Ferenc elnöke alatt értekezlet volt, az államvasutak vagonrendelése ügyében. A gyárak azzal a kéréssel fordultak a kormányhoz, hogy hallgassa meg újból képviselőiket, mert előnyösebb ajánlatot akarnak bemutatni. Ebben az ajánlatban azután a teherkocsik árát öt százalékkal, a személykocsikét két és fél százalékkal mérsékelték. A szállítási határidőt is módosították úgy, hogy az 1909. és 1910. évek helyett már ez évben 1200 teherkocsit, 1908. januárjában és februárjában 600 kocsit szállítanak, a fennmaradó mennyiséget pedig 1908. október végéig adják át az államvasutaknak. Ez az ajánlat a kincstár javára 1,900.000. korona megtakarítást jelent, eltekintve attól az eredménytől, hogy még az idén több száz kocsit fog a forgalom rendelkezésére állani.

— **A nagyváradi posta- és táviratigazgató kiténtetése.** A király *Schöpflin* Ágoston nagyváradi posta- és táviratigazgatójának nyugdíjaztatása alkalmából, sok évi sikeres szolgálata elismerésül, a III. osztályú vaskoronarendet díjmentesen adományozta.

— **A Csernovics-család gyásza.** Egy szűk szavú távirat jelenti, hogy özvegy *Csernovics* Arzenné szül. *Anasztasievics* Róza, *Spasics* János volt szerbiai kereskedelmi miniszter neje tegnap Lussin-Piccolóban meghalt. Az elhunyt menyegye volt *Csernovics* Péternek, Aradvárosnak a 40-es években volt nagynevű követének és férje, *Csernovics* Arzén oldalán sokat időzött Aradon is. Halálát előkelő rokonságán kívül két fia és két leánya gyászolja, akik közül az egyik *Kinsky* Jenő gróf brixeni nagybirtokosnak, a másik *Bethlen* Miklós gróf volt torinói főispán neje.

— **Lázár Pál — udvari tanácsos.** A hivatalos lap mai száma szerint a király *Lázár* Pál függetlenségi párti képviselőnek, műegyetemi tanárnak, ipari téren szerzett érdemei elismerésül, az udvari tanácsosi címet adta. Ugyancsak a hivatalos lap mai száma közli, hogy a király *Szabó* Géza csikvármegyei tanfelügyelőnek, a népoktatás terén szerzett érdemei elismerésül, a királyi tanácsosi címet díjmentesen adományozta.

— **A bolgár miniszterelnök gyilkosát fölakasztották.** Szófiából táviratozzák: *Petkov* miniszter gyilkosát, *Petrov*-ot ma reggel három-

negyed 5 órakor végezték ki a szófiai központi fogházban. *Petrov* az ítéletet nyugodtan fogadta. Az éjjelt álmatlanul töltötte és ismételtén *sajndilkozását fejezte ki a felett, hogy a gyilkosságot elkövette.* Mielőtt utolsó útjára indult, kérésére ellátták a halotti szentségekkel. Ezután megkávészott és nyugodtan a vesztőhelyre indult. Miután az orvosok megállapították a halál bekövetkezését, a holttestet koporsóba tették és kiszállították a temetőbe.

A haditörvényszék *Petrov*ot halálra ítélte. Ekkor a gyilkos kegyelmi kérvénnyel fordult *Ferdinánd* fejedelemhez. De a fejedelem elutasította a kérést.

— *Ilyen elvetemült emberek számára —* írta rá a kérvényre — *nincs kegyelem.*

A kivégzés időpontjául a mai reggelt állapították meg.

Még hajnalban bementek *Petrov* cellájába. Egy katonatiszt figyelmeztette:

— *Petrov, készülj!*

— *Mi az? —* riadt föl a gyilkos.

— *Meg fogsz halni!*

Petrov elsápadt, de azután kiegyenesedett és fölkapta a fejét:

— *Hát jó! Bátran fogok meghalni. Eszméimért halok meg!*

Felöltözött, megreggelizett és aztán csendőrk sorfala között elindult a vesztőhelyre. Még ott is azt mondotta:

— *Bátran és nyugodtan halok meg, mint aki kötelességét teljesítette.*

— **Ifj. Ugron Gábor főispánsága.** Budapest-ről táviratozzák: A kormány nem fogadta el ifj. *Ugron* Gábornak, a marostordai főispánnak lemondását. *Ugron*, hogy ne élesítse ki a helyzetet, ma visszavonta lemondását.

— **Ausztria jubileumi alapítványa.** Bécsből táviratozzák: A reichsrath mai ülésén *Lueger* indítványt nyújtott be, mely szerint a császár jövő évi 60 ik uralkodói jubileuma alkalmából *százmillió alapítványt tegyen.* Az alapítvány kamatai aggkor és rokkantság esetére való biztosítás céljaira fordítandók.

— **Hivatalvizsgálat a vingai főszolgabírószágon.** *Kabdebó* Gergely temesvármegyei főispán tegnap Vingára ment, hogy a főszolgabírószágon hivatalos ügykezelését megvizsgálja. A vizsgálat már két napja folyik. Eddig semmi szabálytalanságot nem tapasztaltak. A főispán *Szathmáry* Lajos kir. közjegyző vendége.

— **A Kossuth szobrok megtekintése.** A Kossuth-szobor mintái a *Weitzer* János-utcai polgári iskola dísztermében reggel 9 órától este 6 óráig díjlatlanul megtekinthetők.

— **Sztrájkoló rendőrök.** A galíciai *Ujzandec*-ből táviratozzák: Az itteni rendőrség ma sztrájkba lépett s nemcsak béremelést követel, hanem azt is, hogy a választások alkalmával elkövetett hivatalos csalásokért és visszaélésekért nekik tett ígéreteket váltsák be. A rendőrök bezárkóztak a kaszárnyába, mire a polgármester távozásra szólította fel őket, de rá se hederítettek. Majd csendőrség vette körül a sztrájkot és megadásra szólította fel a sztrájkolókat, akik kövekkel dobálták meg a csendőrséget. Mindkét részről számos sebesülés történt. Végre katonaság vette körül a sztrájkolókat, de ez sem boldogult velük. Egy rendőr, amikor a katonaság körülfogta a lakotanyát, lekiáltotta, hogy ő maga 40 ember helyett szavazott. A katonák ott maradnak a kaszárnya körül és elzárják a rendőröket az élelmezéstől. Azt remélik, hogy ezzel sikerülni fog őket megadásra bírni.

— **A honvédség idei nagy gyakorlatai.** A magyar kir. honvédség az augusztusi nagy hadgyakorlatait ez idén *Hatvan* környékén fogja megtartani. A főhadiszállás *Hatvanban* lesz.

Ingusz I. és Fia

könyvkereskedése

Aradon, Weitzer János-utca.

Arad városi és Arad-Temesmegyei telefon 517.

Egy nyolcadárért

olvasható minden új és szenzációs könyv rögtön a megjelenés után. Ezen új könyvet, ha már öten olvastak

félárért bárkinek eladjuk.

Semmiféle betét biztosíték vagy kötelezettség nem kívántatik.

Jelenleg legújabb magyar könyvek:

Bolti ár helyett $\frac{1}{8}$ ár

Wilde Oszkár Dorian Gray arc-képe	4 —	—50
Lavedan: Az ágy	2 —	—25
Ambrus Zoltán: A Berzsenyi lányok tizenkét völegénye	4 —	—50
Guthi Soma: A vén kopó	2 —	—25
Csicseri Orosz Adrienne: Rómadiadala. Keresztény szociális regény	2 —	—25
Csicseri Orosz Adrienne: Bozóthy Nóra grófnő	1 50	—19
Ambrus Zoltán: Solus eris	4 —	—50
" " Törpék és óriások	4 —	—50
" " Őszi napsugár. — A gyanu	4 —	—50
Pekár Gyula: Vitézi Románcok	4 —	—50
Molnár Ferenc: Az ördög	2 50	—32
Böhme M.: Egy tévedt nő naplója	4 —	—50
Spaits Sándor: Mandzsurián át közzakokkal. — Az orosz-japán háboru története	8 —	1 —
Jászay: Új Magyarország felé	2 50	—32
Heltai J.: Nyári rege	2 50	—32
Malonyai D.: A Csák nemzetség	2 80	—35
Rudnai: Felső-bükki kuria	3 50	—44
Lengyel L.: Egy leány története	2 50	—32
Upton Sinclair: Posvány amerikai irányregény	4 50	—63

Német könyvek:

Böhme: Dida Ibsens Geschichte (folytatása: A tévedt nő naplójának.)	4 80	—60
Wilde O.: Ein Haus aus Äpfeln der Granate	2 40	—30
Wilde O.: Betrachtungen	2 40	—30
" " Der glückliche Prinz	2 40	—30
" " Dorian Gray	3 —	—38
" " Gedichte	2 40	—30
" " Weisheiten	1 20	—15

Ingusz I. és Fia

könyvkereskedésében

267

Arad, Weitzer János-utca.

Arad városi és Arad-Temesmegyei telefon 517.

Gyorokon

II magyar hold kiterjedésű, kitűnő fekvésű

1895

termő szőlő,

épülettel és felszereléssel, esetleg idei terméssel együtt

szabad kézből eladó.

Bővebb tájékozást nyújt

Hodák Vincze,

nyug. állami munkavezető

G y o r o k o n .

Lábizzadás, hónaljizzadás

ellen meglepő jó hatású szer a Hajós-féle

általános hintőpor,

szárit, — szagtalanít.

Ára egy doboznak 70 fillér.

313

Tyúkszemétől

mindenké meg szabadul a világhírű törvényesen védett Hajós-féle

ANAGALLIN

használatát által. — Ára egy üvegnek 70 fillér.

„NEVER“

amerikai gummikülönlegesség, a képzelhető legjobb óvszer. 6 db egy eredeti fémdobozban 2 kor.

Poloskák kiirtására legjobb szer a Phenolsav.

Ára egy üvegnek 70 fill.

Fenti szerek valódi minőségben kaphatók:

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyszerészeti laboratóriumában

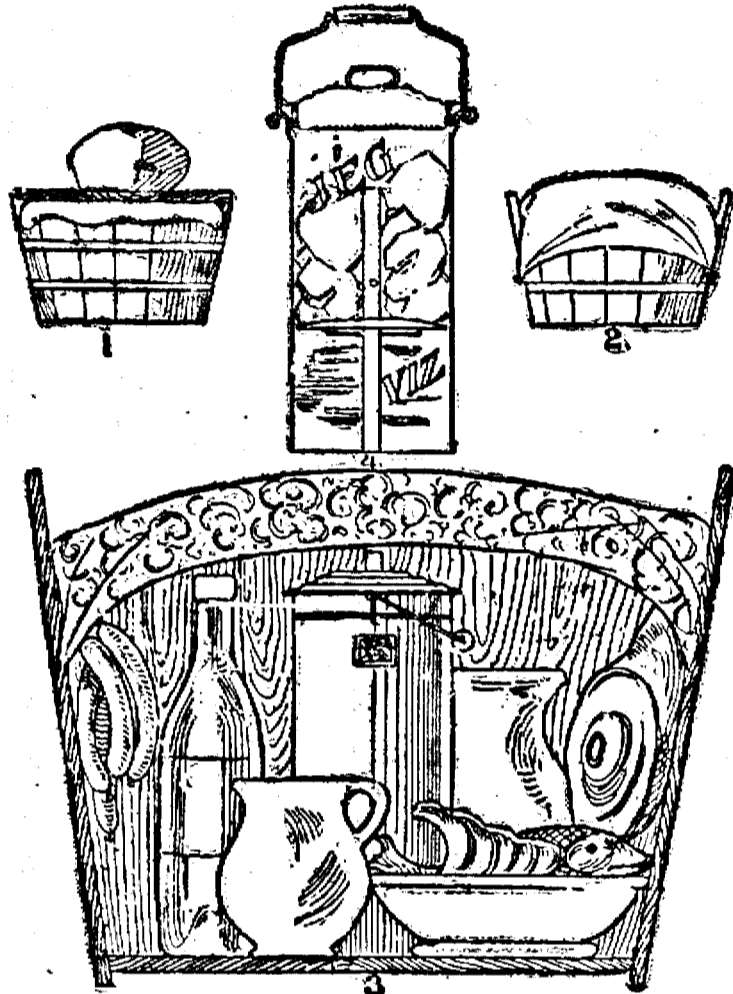
Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

"SIMPLEX"

Minden háztartásban

nélkülözhetetlen

legolcsóbb hűtőkészülék.

legolcsóbb hűtőkészülék.

nélkülözhetetlen

Minden háztartásban

A forró nyári napok beálltával az élelmiszerek frissen tartása és az italok behűtése minden háztartásban — még a legszerényebben is — fontos, sokszor nehezen megoldható kérdést képez.

Míg a jobbmodu családoknál ez a kérdés egy többé kevésbé drága jég szekrény beszerzésével, 20—40 fillér napi jégfogyasztás mellett könnyen megoldható, addig szegényebb sorsu családok ez áldásban a tetemes költségek miatt nem részesülhetnek.

Ez máttól fogva másként lesz! Egy egyszerű és egyszerűségében meglepő találmány lehetővé teszi a legszegényebb sorsu, még a napszámos családnak is, egy rögtönzött, költséggel alig járó hűtőkészülék alkalmazásával,

napi 4—5 fill. jég szükséglet mellett

mindazt pompásan behűteni, ami forró nyáron romlásnak van kitéve: húsfelet, tejet, vaját, gyümölcsöt, sört, bort, vizet stb.

Melyik asszony ne várná szívesen munkából, műhelyből, hivatalból, üzletből éhesen, szomjasan és fáradtan hazatérő fér-

jét egy jól behűtött pohár borral, sörrel, friss, romlatlan étellekkel, vagy legalább egy szerény pohár friss vízzel, amikor az egész kiadás 15—20 órára csak 4—5 fillért tesz ki és a hozzávaló jég a legközelebbi szatócsnál bármikor kényelmesen kapható.

Hogy az ételek és italok behűtése és ezáltal frissentartása minő befolyással van forró nyáron az ember egészségének megőrzésére, hányféle — főleg a szegényebb néposztálynál tömegesen fellépő betegség, mint pl. emésztési zavarok, gyomor és bélbetegségek elkerülését teszi lehetővé, ezek a mai művelt ember előtt annyira ismert tények, hogy részletesebb kifejtésre nem szorulnak.

Minden szatócsnál, szívesen és ingyen adnak felvilágosítást az ugyszólván ingyen jég szekrény előállítását illetőleg. Mindenki, aki az eljárással egyszer kísérletet tett, elismeréssel és hálával fog adózni ezen jó és célszerű, egyszersmind nagy szociális haladást jelentő újításért.

Használati utasítás.

A szatócsnál 3 koronáért kapható törvényileg védett „SIMPLEX” nevű jégtartó bádogszelencét jéggel megtöltve egy közép nagyságú, vastag falu, jól abröncsolt, minden háztartásban mosásnál használatos dézsa közepébe állítjuk, köréje pedig az élelmiszerekkel és italokkal telt edényeket és üvegeket helyezük, vagy a dézsa belső oldalába vert kisebb szegekre aggatjuk, (l. a 3. sz. ábrát.) Az így felszerelt dézsát a lakás egy hűvös helyére tesszük, összeszáradás és repedés elkerülése végett nedves ronggyal körülkötjük és egy jó nagy párnával, mely a drága lúdtoll helyeit olcsó fosztott tyuktollakból is készíthet, letakarjuk; a párnára még egy súlyos deszkalapot teszünk (l. az 1. sz. ábrát), vagy négy csücskéjét a dézsa külső oldalára vert kisebb szegekhez lekötjük, úgy, hogy a párna a dézsát felső peremén mindenütt tegmentesen lezárja. (l. a 2. sz. ábrát.) A jégtartó bádogszelencéből naponta egyszer a meggyülemlt vizet kiöntjük.

Ily módon gondos kezelés mellett a legkielégítőbb, bármely drága jég szekrényei is vetekedő jég hűtést érhetjük el

A 4. sz. ábra a jégtartó szelence belsejét mutatja

Kapható a következő cégeknek: Andrenyi Karoly és Fia, Husserl Manó bádogos Árpád-tér 5., Sonn Mór Halász-utca 28., Spielmann Áronné Asztalos Sándor-utca 8., Keresztury Gyula Halász-utca 18., Weisz Dávid Kossuth-utca 62., Gróf László Kossuth-utca 24., Dürr Kocsárd Boros Béni-tér 13., Lócs E és Társa Miksa-utca, Hubert J. Szabadság-tér, Dasek Ferencné Deák Ferenc-utca 30., Altmann Ede Wesselényi-utca 48., Braun Jakab Magyar- és Csiky-utca sarok, Donáth Simon Hal-tér 1., Preisach Vilmos Bocskó-utca 1., Erbeszkern Béla Csernovics-utca 28., Löffler Denesné Bocskay-tér 4., Karácsonyi Antal Rákóczi-utca 1., Schwarz Dávid Boros Béni-tér 9., Békési Gyula Weitzer János-utca

Ugyanezen helyeken bármikor kismennyiségben jég is kapható.

Könyvkötészetünkben egy ügyes fiu tanulónak felvétetik.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Magyar királyi államvasutak a. l. főnökség.

5878—1907 R. szám.

Arverezési hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, mi-szerint az üzletszabályzat 70. §-a értelmében elárúsítandó kézbesíthet- len küldemények, u. m.: bor, pá- linka, üres zsák, szék, vasrudak, vörösrézsövek, zab, sóshal, stb. nyilvános elárverezése Arad állo- másunkon lévő feladási raktárban 1907. évi július hó 24-én délelőtt 9 órakor tartatik meg, mely árve- rezésre a t. c. közönség ezennel meghívatik.

Az állomomásfőnök:
Homonnay.

Nádor-utczában Schreyer-féle telken levő

nagy magtár

f. é. augusztus hó 1-től

k i a d ó.

Közelebbi felvilágosítás nyerhető

Dr. Szende Tivadar

ügyvédi irodájában. 1767

12022—1907. khsz.

Hirdetmény.

Reis J. és Társa aradi cég Akác-utca 1. sz. a telkén egy szappanfőző műhely felállítására telepengedély iránt folyamodván, az 1884. évi XVII. t.-c. 27. §-a értelmében a telep helyszín tár- gyalására határidőül folyó évi ju- lius hó 25-én d. u. 4 órájára kitü- zetik, melyre az érdekeltek ez uton is meghívattak azon észrevétellel, hogy a telep helyszín és tervrajza, valamint az üzem módjának leírása a kapitányi hivatal iparügyi osz- tályánál folyó évi július hó 25-ig, mindenkor a hivatalos órák alatt betekinthesd s a netáni észrevéte- lek írásban ugyanitt, előszóval pe- dig a helyszíni tárgyalás alkalmá- val megtehetők, mert amennyiben ilyenek nem említettnek, s ha köztekintetek gátlólag fel nem merülendnek, a telep engedély az idézett törvény 30. §-a rendelkezé- séhez képest ki fog adatni.

Arad, 1907. évi július hó 4-én.

Green,
h. főkapitány.

20360—1907.

Hirdetmény.

Az 1906. évi III. t.-c. életbelép- tetett vámtarifa végrehajtási ren- deletének V-ik cikke alapján ki- adott magyarázatok szerint bizo- nyos árunemek mező- és erdőgaz- dasági célokra való behozatalánál kedvezményes vámkezelésben ré- szesülnek, ha ebbeli igényük mező-,

illetőleg erdőgazdasági testületek bizonyítványai által hitelesen iga- zoltatnak.

A m. kir. földmivvelésügyi mi- nister urnak rendelete értelmében Arad sz. kir. város területére nézve ily illetékes hatóság az Aradme- gyei gazdasági egyesület.

Miről az érdekeltek értesít- tetnek.

Arad, 1907. évi július hó 6.

A városi tanács.

Csak pár napig Aradon! VILLAND TESTVÉREK

a világ egyik legnagyobb és legmodernebb

CIRKUSZA

Aradon, a Béla-téren.

Rossz idő ellen védve.

1768

Ma szerdán diszes High-Liefe előadás,

a sport közönség találkozója, egészen új műsorral.

Fellépte Gantier tanárnak idomított lovakkal és elefánttal. — Fel- lépte Villand Lajos igazgató nejeinek 4 kitünően idomított indiai elefánt- tal. — Fellépte Villand Testvérek igazgatóknak újabb mókáikban. Re- mekül összeállított műsor. — **Csütő-tőzön, f. hó 18-án**

2 fényes előadás 2 Délután 4 órakor. Este 8 órakor.

A délutáni előadásra úgy feleltek, mint gyermekek félhelyarat fizetnek. Ugyanolyan remek műsor mint este

Helyárak: Páholy 20 kor., Páholy szék 3 kor., Körszék 2 kor., I. hely 1 kor. 60 fill., II. hely 1 kor. 20 fill. Karzat 60 fillér. Jegyek előre válthatók: **Muskát Miksánál** (Miszori a-palota).

Minden háziasszony

saját érdeke és óriási előnye, ha fehérneműjét a legújabb ta- lalmányu

Magic Water

csodavizzel mossa.

Nagy megtakarítás idő és pénzben!

A MAGIC WATER

teljesen klormentes, nem tá- madja a ruhát.

A MAGIC WATER

a kezet nem dörzsöli fel s a mosónőt nem farsztja ki.

A MAGIC WATER

a ruhának tiszta fehér színt ad.

A MAGIC WATER

egyszerre tisztít, fehérít és fer- tőtlenít.

A MAGIC WATER

kiirtja a tüdővész, hagymáz stb. fertőző betegségek bacillusait.

A MAGIC WATER tisztes előnyösebb az összes eddig ismert mosdószereknél.

A legjobb mosási módszer, mert $\frac{1}{2}$ liter Magic Water (60 fillér) elegendő 2—3 mosóüst szennyes ruhának tisztítására, fehérítésére, fertőtlenítésére és illatossá tételére.

Számtalan elismerő levél és bizonyítvány.

Feltűnő talalmány

a „**Magic Spring**“ csoda üst önműködő körforgású gőz- mosó kazán is, mely automatic minden munka nélkül a szen- nyes fehérneműt hófehérre mossa.

Tegyen kísérletet! Vegye a legjobbat. Ismertető iratokat ingyen és bérmentve küld „**Magic**“ ruhamosó szerek vegy. és techn. cikkek gyár központi irodája. Budapest V. Eötvös- tér 2. sz.

1764

Nagymennyiségű

maculatura

jutányos áron

eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Hattyu-mosóda!

Van szerencsém a n. é. közönség szí- ves tudomására hozni, hogy

mosódámban

az általam legújabbban feltalált fényvel gyönyörűen fényezett **szőkeket, kék-eket és gallérokat tudok tisztítani**, amelyek ennek használata által olyanokká lesznek, mintha újak volnának.

Ajánlom tisztító intézetemet, amely- ben minden fehérnemű tisztítását, mosá- sát és vasalását mérsékelt árak mellett elvállalom.

Videki megrendelések 48 óra alatt el- készülnek és pontosan elküldetnek.

Tisztelettel

Stefán Józsefné

ARAD, 1480

Tökölly-tér, román templom-épület, a kis posta mellett.

A kerületi iparfelügyelőség ál- tal jóváhagyott

gyári munkásnévsor

nyomtatvány, úgy ívekben, mint könyvekbe kötve, kapható az Aradi nyomda részvénytársasá- gánál.

Földes Kelemen

orvosi laboratoriuma

Aradon, Deák Ferenc-utca.

Végez:

hugy, köpet, bélsár, gyomor- tartalom és hányadék, vér, koros folyadék-gyülemek, epe és huygkőképződmények, ne- mi szervek váladékai, torok lepedék, ondtó, anyatej és kor- szöveti vizsgálatokat mér- sékelt díjazásért.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Feliratkozásnál kérjük a hirdetés alatt levő számokra hivatkozni.

Az apró hirdetések díjra hivatkoznak.

Feliratkozásokat teljesen ingyen adunk a hirdetőket felvevő a kiadó hivatala: József főherceg-utca 22. szám.

Telefon szám: 151.

Mindegyikben minden sor egyszeri beletartásának ára 4 fillér, vastagabb betűkért 8 fillér. — Családot kereső vagy cseledeknek ajánlkozó apró hirdetés 20 szög 50 fillér, minden további sor 4 fillér. — Hirdetési levelezőlapok 50-60 fillért és 1 koronáért kaphatók lapunk elosztó helyein.

A Kinek

ismeretség híján

názastársra, Levelőre, üzletvezetőre, könyvelőre, segédre, ispánra, gazdatisztára, kulcsárra, vinczellőre, kertészre,	kulcsárnőre, gazdasszonyra, szakácsnőre, szobaleányra, hazli- vagy irodaszolgára, pénzbeszedőre házmesterre, stb.-re van szüksége.
--	---

Aki

eladni kíván

butort, zongorát, bort, gyümölcsöt, gabonát,	üzletet, műhelyt, lakást stb.; vagy
--	--

Aki

bérbéadni kíván

butort, házat, vadászterületet,	halászatot, telket, kocsit, lovat.
---------------------------------------	---

Aki

mindezeket vétel vagy bérbévitel céljából keresi;

Aki

valamely állást beöltönni kíván: legbiztosabban ér célját, ha az

„ARADI KÖZLÖNY” kis hirdetési

rovatát használja.

2 jó karban levő kerti pad megvételre keresettek.

Kisebb szőlő Ménesen

2700 tőke, terméssel eladó. Bővebbet Aradon, Sarkad, Választó-utca 23. szám. 1566

Kossuth-utca 25. számú új ház

eladó. Bővebbet ugyanott. 1648

Szalonna,

perzselt, légen szárított, kapható Rauchbauer Nándornál, Ujszent-Annán. 1691

Egy billiárd asztal

jutányosan eladó Teleki-utca 15. szám alatt.

Kiadónivatalunkban nagyobb mennyiségű

file (nemez)

ipari célokra jutányos áron eladó.

Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdája. Nyomatott Kurzweil János és Társa budapesti festékgyáranak festékével

Veszünk könyvtárakat

egy-egy könyvet, Lexikonokat, jogi, szépirodalmi és egyéb munkákat legmagasabb áron Ingusz I. és Fia könyvkereskedésében Arad. 361

Egy jó karban levő 2 lóerős

gázmotor

jutányos áron eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

5 szobás lakás,

parkos nagy udvar
azonnal kiadó.
Évi bér 320 frt. Tökölly
Imre-utca 54. (volt Halász-utca.) 1514

Egy négy polgárit

vagy középiskolát végzett fiu tanulónak felvétetik Ingusz I. és Fia könyvkereskedésében Aradon. 361

Diamant Ferenc

villanyvilágítás, telefon és csengő berendező

Atzél Péter utca 2.,

a színház főbejáratával szemben. Bohus-udvarban.

Csillárok és lámpák

gáz és villanyra.

Az aradi gazgyárban leegotott

valódi Auerek raktára.

Drbjz 60 fill.

Fűvegyszerek, ernyők, tulipánok, villanykörtek, lámpa szerek és szerelési anyagok legjobb minőségben legolcsóbban kaphatók. 963

Vezérképviselő

Arad és vidékére

„Magic”

ruhamosószerkek

vegy. és techn. cikkek gyártmányaira, kizárólag viszontel-
árusítóknál, fűszer- és drogua
üzletekben jól bevezetett sol-
vens, agilis képviselő részére
átadó. Nagyforgalmu háztartási
cikkek. Bővebb felvilágosítás
nyerhető f. hó 19-éig 1765

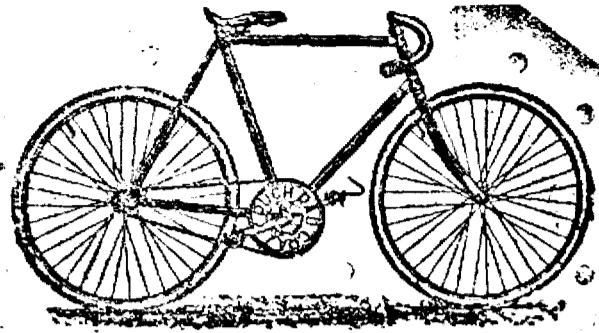
Fehér Kereszt-szálloda 20.

Kalmár József

kerékpárraktára

486

Arad, Salacz-utca 2. szám.

Új és használt kerékpárok olcsó árért kedvező havi vagy heti részletekre kapható.

Nagy javító műhely.

Telefon szám 184. **Mosóintézet átvétel!** Telefon szám 184.

Van szerencsém a t. közönség tudomására adni, hogy a hosszú évek óta fenálló és teljes megelégedésre működő, legjobb hírnévnek örvendő

Bettelheim-féle mosóintézetet

Antich Lajos-utca 2. szám átvetttem és annak szakszerű kezelését személyesen fogom tovább vezetni. — Főelőnye intézetemnek, hogy a mosást és tisztítást házilag kezel, minden vegyszer mellőzésével, kizárólagosan kézimunkával, melynek következtében a ruha nincs kitéve időelöltti romlásnak.

Sok éven át szerzett tapasztalataim reméltem engedik, hogy kifogástalan munka szállításával ki fogom érdemelni t. megrendelőim feltétlen bizalmát.

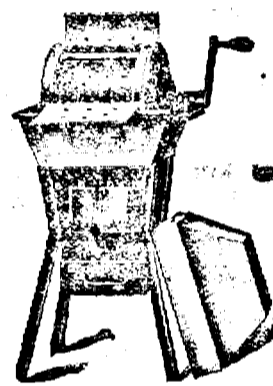
Kiváló tisztelettel

753

FISCHER LIPÓTNÉ,

a Bettelheim-féle mosóintézet utóda Antich Lajos-utca 2. szám.

Árjegyzék kívánatra küldetik.

A John-féle

„Teligöz”

mosógép

A jelenkor legtökéletesebb gőzmosógépe!

Időnek, munkának, szappannak, szódának, víznek és tüzelőanyagoknak 75%-ig járó megtakarítása a kézzel való mosáshoz viszonyítva.

Mosó-, főző-, gőzölési- és fertőtlenítési készülék egyben. Legcsekélyebb térszükséglet.

A mosandó darab legnagyobb kimélése.

Kezesség: kötelezettség nélküli próbaszállítás.

Állandó raktár:

Pöhm János

vaskereskedőnél

1287

Arad, Szabadság-tér.

Árjegyzék kívánatra küldetik.

Feltűnő újdonság!

DÉLICE

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszli és többé mást nem szivhat.

SZIVARKAPAPIR ES SZIVARKAHÜVELY.

346